

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

11 березня 2021 року

Веде засідання голова Комітету КОСТІН А.Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще доєднуються народні депутати.

У відповідь на мою пропозицію провести сьогодні засідання Комітету з питань правової політики в режимі відеоконференції надійшло 13 згод від народних депутатів, що складає більше половини від затвердженого Верховною Радою України кількісного складу комітету.

Отже, відповідно до підпункту 2 пункту 4 розділу VIII "Прикінцевих положень" Закону України про комітети Верховної Ради ми можемо сьогодні проводити засідання комітету в режимі відеоконференції. Зараз, сьогодні 11 березня 2021 року, 11 годин 4 хвилини.

Давайте ми перевіримо, хто з членів комітету присутній на сьогоднішньому засіданні.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній.

Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – присутній.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЕВ С.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв. Перепрошую, Шпенюв. Не чую.

Так, рахую. 19 членів комітету присутні на сьогоднішньому засіданні. Кворум є, можемо розпочинати. Оголошую засідання комітету відкритим. Вам був запропонований порядок денний, прошу проголосувати і підтримати його за основу.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик. Валерій Іванович! Валерій Іванович, ми вас бачимо, але не чуємо.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О. А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс. Ігор Павлович! Не чую.

Тоді в нас 18 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.

Чи будуть пропозиції до порядку денного?

Якщо немає, тоді прошу підтримати цей порядок денний в цілому.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик. Валерій Іванович! Ще раз, ми вас бачимо, але не чуємо.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О. А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко. Василь Іванович!
Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЕВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Німченко – за. Я врахував.

НІМЧЕНКО В.І. Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 18 – за, проти – 0, утрималися – 0. Рішення прийнято.

ВЛАСЕНКО С.В. З процедури, пане голово, якщо дозволите.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. У мене прохання. Оголосіть, будь ласка, хто доєднаний до засідання комітету і з яких питань?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми зараз перевіримо.

Ми направляли запрошення до Офісу Президента України. У нас присутня Уляна Козуля, співробітник Офісу Президента.

Ми направляли запрошення у Верховний Суд. Присутній Расім Бабанли.

До Вищої ради правосуддя. Отримали листа, що в них сьогодні проходить засідання, тому не зможуть приєднатися.

До Ради суддів України. Наразі не знаю, хто присутній від Ради суддів. Мабуть, ще не доєдналися.

Від Міністерства юстиції міністр юстиції Денис Малюська з питань законопроекту 5067.

Народний депутат України Веніславський Федір Володимирович з питань законопроекту 5133.

З питань альтернативних законопроектів 5067-1 ми направляли запрошення до народного депутата Мамки. Але він повідомив про те, що не зможе сьогодні прийняти участь в засіданні комітету.

І щодо законопроектів 5067-2 ми направляли запрошення обох співавторам, народним депутатам Ткаченко, Кабаченко. Наразі вони ще не доєдналися.

І у нас також приступні на засіданні комітету, я так розумію, що помічники народних депутатів.

Хтось має щось додати, окрім осіб, яких я визначив, хто зараз присутній в цій відеоконференції? Немає.

Тоді, Сергій Володимирович, я надам відповідь на ваше питання.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до обговорення питань порядку денного.

Вам запропонований проект Закону до статей 85 та 106 Конституції України (щодо порядку призначення на посади та звільнення з посади Директора Національного антикорупційного бюро України і Директора Державного бюро розслідування, (реєстраційний номер 5133). Від авторів присутній народний депутат Веніславський. Співдоповідати буде голова підкомітету Ольга Володимирівна Совгіря.

Я пропоную надати слово Федору Володимировичу від авторів, якщо будуть питання – питання, після цього пропоную надати слово голові підкомітету, після цього можемо перейти до обговорення.

Федоре Володимировичу, будь ласка, вам слово.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Доброго дня, колеги! Законопроект, який вам зараз наданий для розгляду на комітеті, стосується порядку призначення, законопроект стосується внесення змін до Конституції України (щодо порядку призначення директорів ДБР і НАБУ).

Ви пам'ятаєте, в 19-му році була ініціатива Президента щодо цих процедур. Передбачалося, що директорів ДБР і НАБУ має призначати Президент України. Ми отримали негативний висновок Конституційного Суду України, який сказав, що цим порушується баланс у взаємовідносинах влади.

За моєю ініціативою, ми, починаючи з жовтня і закінчуючи лютим, збирали підписи під цим законопроектом, загалом підписалися про внесення змін до Конституції як депутатський вже, відповідно до вимог Конституції під цим законопроектом підписалися більш ніж 150 народних депутатів, а саме там 250 підписів стоїть, але за результатами перевірки секретаріату Верховної Ради було виявлено 12 задвоєних підписів. Тобто реально під законопроектом стоїть 238 підписів народних депутатів України. Це що стосується процедури.

Що стосується змісту законопроекту. Після тривалих дискусій в авторському колективі було зроблено висновок і прийшли до думки, що треба безпосередньо на рівні Конституції закріпити аналогічний до призначення Голови Служби безпеки України чи Генерального прокурора порядок призначення директорів ДБР і НАБУ. Чому це має бути спільними зусиллями Президента і Верховної Ради.

По-перше... І ще окрім того в законопроекті передбачено, що директорів ДБР і НАБУ пропонує Президент. Якщо Верховна Рада надає згоду на призначення, Президент їх призначає, але за результатами відкритого конкурсу.

Порядок проведення відкритого конкурсу буде природно закріплений законом. Я думаю, що на рівні закону ми вже пропишемо максимально відкриту процедуру, прозору процедуру проведення цього конкурсу з залученням всіх зацікавлених сторін, незалежних експертів. Для того, щоб, скажімо, максимально забезпечити доброчесність, професійність тих кандидатів, які пропонуються на зайняття посади директорів ДБР і НАБУ.

Чому важливо, на моє переконання як одного із співавторів, щоб це відбувалось Президентом за згодою Верховної Ради України.

По-перше, враховуючи позицію Конституційного Суду України про те, що ДБР і НАБУ мають бути в системі виконавчої влади, тим самим ми фактично поєднуємо ту сферу, яка є найбільш корупційно небезпечною, корупціогенною, як зараз прийнято говорити, і поєднуємо орган, який буде займатися розслідуванням корупції, в одній особі.

Тому що ні для кого не секрет, що найбільші корупційні ризики, найбільші корупційні прояви – це сфера виконавчої влади, яка, власне, і розпоряджається державними, бюджетними коштами. І тому, коли мова йде про бюджетні кошти, то найбільші спокуси їх якимось чином використати всупереч інтересам держави і суспільства.

Тому, якщо Директор НАБУ як головного антикорупційного органу, який розслідує антикорупційні злочини... чи злочини, пов'язані з корупцією, вірніше... поєднати у виконавчій владі, на наше переконання, це буде абсолютно нелогічно і применшить роль цього органу.

Оскільки... До речі, Конституційний Суд України в багатьох своїх висновках і рішеннях неодноразово зазначав, що корупція є однією із загроз національної безпеки. Я хочу нагадати, що Президент відповідальний за сферу національної безпеки. Корупція також є одним із самих таких істотних чинників, які впливають на порушення прав людини. І Президент є гарантом додержання прав людини. Тому абсолютно логічно, що Директора НАБУ буде призначити саме Президент, але за згодою Верховної Ради України.

Так само, коли ми говоримо про Державне бюро розслідувань, яке має розслідувати насамперед злочини, вчинені високопосадовцями, а високопосадовці, які найбільш, скажімо, є небезпечними з точки зору цих злочинів чи які вчиняють злочини у сфері виконавчої влади перебувають, тому знову ж таки, логічно, щоб це була більш висока правова захищеність цих посад. І тому пропонується саме такий порядок призначення.

З точки зору рішення Конституційного Суду України ми забезпечуємо баланс влади між... розподіл балансу влади між Президентом і Верховною Радою України, забезпечуємо прозорість конкурсу. З точки зору мети я вже сказав.

Тому я прошу підтримати цей законопроект, рекомендувати Верховній Раді України включити його до порядку денного і направити до Конституційного Суду України для отримання висновку.

Дякую за увагу. Я закінчив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Федір Володимирович.

Чи будуть запитання до представника авторів? Сергій Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

В мене коротке технічне питання. Скажіть, будь ласка, а що таке "12 задвоєних підписів"? Це так... *(Шум у залі)* Можна я завершу питання? Це так хотілось "залізати" Президенту, що двічі підписали?

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Сергій Володимирович, як свідчить практика українського парламенту, дуже часто народні депутати України, коли строк збору підписів тривалий у часі, забувають, що вони ставили, і коли до них підходять, вони ставлять повторно. Тому так получилось, що одні і ті самі підписи поставили у жовтні, а потім ще й у січні чи у лютому.

ВЛАСЕНКО С.В. Тобто спочатку цілують в уста, а потім ще і, щоб було точно, ще й у...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович...

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. В даному випадку, я думаю, некоректно говорити, що хтось комусь...

ВЛАСЕНКО С.В. Абсолютно коректно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, давайте ми по одному будемо. Ви поставили питання, Федір Володимирович відповідає.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, я би просив зробити зауваження представнику авторів, бо що коректно говорити члену комітету, що некоректно, буде визначати член комітету. Тому ви тут поки що гость. Я розумію, що вас уже тут у кулуарах номінують головою комітету нашого, але поки що ви гость. Тому поведіть себе як гость.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович...

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми всі тут народні депутати. Я перепрошую, Федір Володимирович. Тут всі народні депутати, давайте з повагою один до одного відноситися, і надавати оцінку навіть тим народним депутатам, яких зараз немає на комітеті, які, мабуть, поставили подвійні підписи. Давайте ми перейдемо до суті розгляду питання.

Чи є питання до авторів? Сергій Демченко, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Всім доброго дня! Пане Федоре, у мене два питання.

Перше питання. Коли готувався відповідний законопроект, ви розглядали органи ДБР та НАБУ як органи якоїсь гілки влади, скажіть мені, будь ласка?

І друге питання. Ви сказали про те, що даний законопроект у нас спрямований на розподіл важелів між гілками влади. Хотів би зрозуміти між якими гілками влади передбачає даний законопроект розподіл важелів?

Дякую.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Дякую, пане Сергію, за запитання.

Що стосується першого вашого запитання, то коли ми готували цей законопроект і говорили про те, що ДБР, НАБУ це мають бути максимально незалежні органи, які мають отримати конституційний статус. Я хочу нагадати, що крім тих органів державної влади, які традиційно віднесені до якоїсь з гілок, Конституція закріплює ті органи, які не належать до жодної з гілок державної влади, але також виконують державні владні функції: це Центральна виборча комісія, це Національний банк України, це Національна рада з питань телебачення і радіомовлення тощо. У даному випадку закріпився на рівні Конституції такий порядок призначення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федоре Володимировичу, ми вас не чуємо. Федоре, ми не чуємо. Федоре Володимировичу, ніхто вас не чує зараз.

ВЛАСЕНКО С.В. Може нам і не треба того чути насправді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Володимировичу, дякую за ваш коментар. Ціную ваш гумор.

_____. Я зараз наберу його.

_____. Походу він нас теж не чує.

ВЛАСЕНКО С.В. Так може і йому не треба.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Може це не нам адресовано просто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, колеги, давайте... Ми ж в режимі відеоконференції, бувають якісь технічні накладки. Я дуже поважаю чувство гумору, яке завжди супроводжує будь-які засідання нашого комітету, але питання важливе.

_____. Федор, что-то с микрофоном, там у вас уменьшен или перегрузитесь.

_____. Лучше бы перегрузиться и по жизни тоже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це дуже легко зробити для всієї Верховної Ради, ви ж знаєте.

ВЛАСЕНКО С.В. А, ні, це здається, що це легко, це нелегко, повинні бути конституційні підстави для цього, а не бажання одної особи.

_____. А ця ідея багатьом подобається, я бачу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, я доєдную Федора Веніславського.

_____. В будь-якому випадку нас тут 13 суб'єктів подання, як 13...

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ В.Ф. Алло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федір Володимирович.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ В.Ф. Я перепрошую, звук...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ми вас чуємо. Будь ласка, продовжуйте.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ В.Ф. Мене чутно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, чутно.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ В.Ф. Да, я перепрошую, в мене щось відбувся збій в Zoom, тому що в мене ніяких позначок, що вимкнено звук, не було.

Відповідаю на запитання пана Сергія Демченка. Значить, перше, я не знаю, на якому етапі мене перестало бути чутно.

Перше. Що стосується до якої гілки влади відноситься ДБР, НАБУ. Я хочу нагадати, що в Конституції є низка органів державної влади, які перебувають формально юридично поза межами законодавчої, виконавчої, судової гілок влади. Це, наприклад, Національний банк України, Центральна виборча комісія, Національна рада з питань телебачення і радіомовлення, які, ну, та ж сама Служба безпеки, які не належать до жодної з трьох гілок державної влади. Це перше.

Друге, що стосується балансу, то Конституція України і так закріпила певний баланс співвідношення владних повноважень між Президентом, урядом, Верховною Радою, судовою владою. І в даному випадку, коли ми говоримо про баланс, то мова іде про те, що дотримано баланс між президентськими повноваженнями і функціями парламенту в сфері організаційних повноважень або кадрової політики.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Демченко, а потім Руслан Князевич.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, пане Федоре.

У мене тільки уточнюючі тепер питання, унаслідок того, що ви надали інформацію.

Перше. Я хотів зрозуміти, ви вказали про органи, які у нас не входять, відповідно до вашої трактовки, до органів влади, до гілок влади, перепрошую. І ви назвали ті органи, які зазначені як конституційні, наскільки я зрозумів, в Конституції відображені. Скажіть, будь ласка, де у нас в Конституції відображені органи ДБР та НАБУ як органи, що не входять до гілок влади існуючих? Наскільки я знаю, їх три у нас, в нашій країні.

І друге питання. Скажіть мені, будь ласка, коли ви вказали про розподіл важелів між гілками влади і що цей законопроект викликаний, ви відповіли, що це дві гілки влади: президентська та виконавча. Я не зовсім зрозумів, чому ви вважаєте, що президентська – це окрема гілка влади?

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Дякую, пане Сергію, за запитання.

ДЕМЧЕНКО С.О. Якщо це не окрема гілка влади, то між якими, між виконавчою гілкою влади поділено відповідні важелі та іншою гілкою влади – якою, судовою чи законодавчою? Я просто інших не знаю.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Я не говорив, що Президент – це гілка влади. Я сказав, що Президент – це суб'єкт, який наділений владними повноваженнями. І чинна модель конституційна і так передбачає певний баланс повноважень Президента, Верховної Ради, уряду в тих чи інших сферах. Коли ми говоримо про сфери з безпеки, оборони, це найбільш очевидно проявляється.

Що стосується згадок про ДБР і НАБУ в Конституції, то після того, як ми цей закон проголосуємо 300 голосами народних депутатів, то, звичайно, з'являться згадки про ДБР, НАБУ, як окремі незалежні інституції, що буде визначатися порядком їх формування.

ВЛАСЕНКО С.В. Якщо проголосуємо. Не коли, а якщо.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Коли.

ВЛАСЕНКО С.В. Якщо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, зрозуміло.

Народний депутат Князевич, потім народний депутат Маслов.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, шановний пане голову.

Шановний Федір Володимирович, я, при всій повазі, хотів би уточнити два моменти для себе.

Скажіть, будь ласка, ви як представник Президент, який представляли 1014, чи у вас є інформація, чому Президент відмовився подавати такий законопроект, і чи ви як ініціатор законопроекту і той, як ви сказали, один з тих, хто збирав підписи, чи у вас була нагода ознайомити інших авторів, там 200 з чимось з висновком Конституційного Суду щодо законопроекту 1014. А також двома рішеннями Конституційного Суду, що стосується Закону "Про Національне антикорупційне бюро" та про призначення голови Національного антикорупційного бюро. Чому я питаю? Тому що я, зокрема, з ними спілкувався так от неофіційно, і вони мене переконували, що їм ніхто не показував і вони ні сном, ні духом не знають змісту цього відповідно висновку і рішень Конституційного Суду.

Дякую.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Дякую, пане Руслане, за запитання.

По-перше, я не розмовляв з Президентом з приводу того, чи має він ініціативу вносити, чи не вносити такий законопроект. Але оскільки ми отримали негативний висновок Конституційного Суду України на 1014. Я думаю, це відповідь на ваше запитання.

Що стосується правової позиції Конституційного Суду України, то я хочу нагадати, що вони були обумовлені саме тими формулюваннями, які містилися в законопроекті насамперед 1014, а там передбачалося, що це одноособова сфера впливу Президента, на відміну від нашого законопроекту, де спільна діяльність Президента і Верховної Ради України.

По-друге, що стосується висновків з приводу Національного антикорупційного бюро Указу Президента Порошенка про призначення pana Ситника і Закону "Про Національне антикорупційне бюро", то тут абсолютно логічна і закономірна позиція Конституційного Суду України. Тому що за нинішньою Конституцією про НАБУ як незалежний орган, який не належить до сфери виконавчої влади в Конституції нічого немає. Тому природно, що на даний момент Конституційний Суд України він пов'язаний тим конституційним регулюванням, які ми маємо, він не міг дати іншого висновку.

Тому ми якраз і намагаємося змінити модель забезпечити максимальну незалежність цих органів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Маслов. Потім народний депутат Макаров.

МАСЛОВ Д.В. Добрий день! Дякую.

У мене щодо реалізації цього законопроекту запитання. Закон "Про Регламент" Верховної Ради України не містить норм, які регулюють процедуру надання згоди на призначення Президентом Директора НАБУ і ДБР відповідний законопроект не містить так само в "Прикінцевих і перехідних положеннях", то як ми будемо це реалізовувати окремим законопроектом?

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Дякую за ваше запитання.

На сьогоднішній день готувати законопроект без конституційної основи ми не можемо. Механізми чи, вірніше, філософія надання згоди Верховної Ради, вона для, скажімо так, для мене як для одного із співавторів, очевидно, зрозуміла. І як тільки ми отримаємо позитивний висновок Конституційного Суду України і ухвалимо законопроект в першому читанні, а про те, що ми його ухвалимо попередньо 226 голосами, у мене сумнівів немає, оскільки авторів є 238, пане Сергій Власенко.

Тому попередньо ми його ухвалимо, а далі будемо вже розробляти проект закону, який будемо презентувати широкому загалу. Я думаю, там врегулюємо і процедурні моменти з точки зору Закону "Про Регламент Верховної Ради України" і процедури конкурсу з точки зору, власне, Закону про ДБР і Закону про НАБУ.

ВЛАСЕНКО С.В. Якщо отримаєте висновок Конституційного Суду. Не коли, а якщо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я думаю, що Конституційний Суд висновки надає, а яким буде висновок, це інша справа. Але...

ВЛАСЕНКО С.В. Але абсолютно очевидно, яким він буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. У мене три питання. Дозвольте одне за другим задати, щоб не все в кучу? Федір Володимирович, будь ласка, частина перша статті 106 доповнити пунктами 11.1. Я зачитаю просто, допоможіть мені розібратися. Тут написано: "У порядку, визначеному законом, призначає на посаду та звільняє з посади за згодою Верховної Ради Директора

Національного антикорупційного бюро.". То це тільки звільняє з посади за згодою чи призначає також за згодою, чи призначає в порядку, визначеному законом, а звільняє за згодою Верховної Ради?

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. В законопроекті передбачена однакова процедура призначення і звільнення. І на призначення, і на звільнення потрібна згода Верховної Ради України. І юридичне управління Верховної Ради України сказало, що ця формула, яка запропонована авторами, вона якраз передбачає і надає згоду і на призначення, і надає згоду на звільнення.

МАКАРОВ О.А. Дякую.

Наступне питання. Я ще раз зачитую, потім запитую. "У порядку, визначеному законом, призначає на посаду та звільняє з посади за згодою Верховної Ради України Директора Національного антикорупційного бюро, з відбором кандидатур на посаду на конкурсних засадах". Це тільки призначає, чи звільняє також відбором кандидатур на конкурсних засадах?

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Дуже правильне запитання, Олегу Анатолійовичу. Справа в тому, що якраз з метою того, щоб не передбачити звільнення за результатами конкурсу, була запропонована саме така лінгвістична конструкція цієї статті. Тому що якби ми написали, що в порядку, визначеному законом за результатами відкритого конкурсу призначає та звільняє, то получилось би, що звільнення також необхідно здійснювати за результатами відкритого конкурсу. А так та формула, яка запропонована, передбачає, що кандидатури на посади директорів, директора ДБР і відповідно директора НАБУ, відбираються за результатами відкритого конкурсу. Звичайно, для звільнення не потрібно проводити ніякого конкурсу, це абсурд.

МАКАРОВ О.А. Дякую.

І третє питання. Я, звичайно, у захваті від того, що ви дуже довго обговорювали це питання і намагалися найти найкраще формулювання. Але чи визнаєте ви, що лінгвістичне формулювання, як мінімум, не найкраще і можливо буде вимагати від Конституційного Суду зразу після прийняття, якщо воно буде прийняте, зразу і тлумачення, що ви там мали на увазі, коли пропонували саме таку не зразу зрозумілу норму. Чи ви визнаєте, що вона не дуже досконала лінгвістично?

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Дякую за запитання.

Це найкраща формула з дуже багатьох, десятків різноманітних формул, які ми обговорювали. Це найкраща, найбільш зрозуміла, чітка формула, яка передбачає, що директор НАБУ і директор ДБР призначаються: а) за результатами відкритого конкурсу, б) призначаються Президентом після отримання згоди Верховної Ради і в) звільняються з посади Президентом за згодою Верховною Радою без будь-яких конкурсів.

МАКАРОВ О.А. Федоре Володимировичу, ви забули додати, що це на вашу думку найкраща формула.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Це на думку цілої низки тих осіб, які підписалися під цим законопроектом. Це спільна позиція. І при чому ще раз наголошую, в тому числі з врахуванням рекомендацій Юридичного управління Верховної Ради України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Демченко.

І для стенограми. До нас доєднався народний депутат Павліш.

Будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Пане Федоре, в мене питання щодо тексту запропонованих змін до Конституції. Відповідно в запропонованих редакціях пункту 11.1, 11.2 статті 106 пропонується формулювання: "у порядку, визначеному законом, призначає на посаду та звільняє з посади".

А якщо ми подивимося запропоновану редакцію вами статті 85, 25.1, 25.2 підпунктів відповідної статті, то тут відсутнє формулювання "у порядку, визначеному законом". Просто: надання згоди на призначення.

Скажіть мені, будь ласка, різниця, чому там є "у порядку, визначеному законом", а там немає "у порядку, визначеному законом"?

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Тому що, знову ж таки... Дякую за запитання. Знову ж таки, дискутували довго, чи потрібно, чи не потрібно повторювати і у 85-й формулювання статті 106. За рекомендаціями Головного юридичного управління, вирішили не повторювати, тому що оскільки в статті 106 передбачено вже одно... Конституція – це комплексний документ, і він має діяти у системному взаємозв'язку. Якщо в одній нормі передбачено, що порядок призначення має врегулюватися законом, то, зрозуміло, що це буде і закон про, власне, правовий статус того органу, про який ми говоримо, і законодавчі процедури, передбачені Законом "Про Регламент Верховної Ради України". Тому, з точки зору рекомендацій і з точки зору логіки, не потребує дублювання в двох статтях одна і та сама фраза, яка і так вона вже буде обов'язкова, оскільки це буде закріплено на рівні Конституції.

ДЕМЧЕНКО С.О. Тобто в чому різниця, ще раз кажу, між наданням згодою і призначенням на посаду? І та, і та дія стосується процедури призначення і звільнення відповідних посадових осіб. Якщо є порядок призначення - звільнення відповідних осіб, то до цього порядку входить, напевно, і надання згоди, і призначення.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Абсолютно правильно.

ДЕМЧЕНКО С.О. Да, так чому в одному випадку ви вказуєте "у порядку, визначеному законом", а в іншому випадку не вказуєте "у порядку, визначеному законом"? Те і те стосується одного і того ж порядку.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Правильно, ви абсолютно правильно дали відповідь на своє запитання. Одне і те, і те, і те стосується одного порядку, і достатньо в одній нормі Конституції передбачити, що буде визначено спеціальний порядок законом, і в цьому порядку буде передбачено і порядок надання згоди Верховної Ради на призначення, і порядок надання згоди на звільнення, і порядок проведення конкурсу, і внесення кандидатур Президентом за результатами відповідного конкурсу. Ну, наприклад, я вам скажу, що, забігаючи наперед, яка філософія закладається, наприклад, в конкурс, в даному випадку, на моє суб'єктивне бачення, і, звичайно, ми будемо обговорювати на рівні вже колег по парламенту.

Наприклад, оголошується відкритий конкурс, бере участь там невизначене коло осіб, конкурсна комісія рекомендує Президенту п'ять найкращих, які відповідають найбільш повно всім критеріям. А далі Президент з цих п'яти вносить того і вважає за потрібне на розгляд Верховної Ради. Якщо Верховна Рада надає згоду, відбувається призначення. Якщо не надає, Президент вносить наступну кандидатуру.

Тобто є, скажімо так, щоб не проводити, не мультипліцирувати конкурс, достатньо провести один конкурс з відбором низки, я не знаю, чи трьох, чи п'яти, чи десяти кандидатур, а далі є процедура внесення на розгляд Верховної Ради, і надання згоди буде врегламентовано законом.

ДЕМЧЕНКО С.О. І друге запитання – щодо формулювань. Ви використовуєте два різні формулювання, коли мову ведете про конкурс. Один варіант у вас є: "з відбором кандидатур на посаду на конкурсних засадах", а в іншому випадку використовуєте "за результатами конкурсного

відбору". Чому ви використовуєте різні формулювання одного і того ж в Конституції, чи є в цьому сенс?

І другий момент щодо також конкурсу. Зразу скажіть мені, про який саме конкурс іде мова, чи не є проблеми в нас з питанням невизначеності? Що це за конкурс, якщо ми його вказуємо саме в Конституції? Тобто це, напевно, ну, якимось на конституційних засадах вже конкурс проводиться, да, без посилання на якийсь закон? Можливо, напевно, мали би конкретизувати, що це за конкурс, як він проходить...

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Дякую за питання, пане Сергію.

Справа в тому, що в Конституції і так вже міститься положення про те, що кандидатури відбираються за результатами відкритого конкурсу щодо, наприклад, суддів Конституційного Суду України. І це якраз дозволило більш детально врегулювати порядок проведення конкурсу Президентом України на рівні підзаконного нормативно-правового регулювання. Так само в даному випадку, коли ми пишемо про конкурсні засади і за результатами відкритого конкурсу мається на увазі одне і те саме, оскільки, знову ж таки, це ті мовні конструкції, які запропоновано... які сформульовано в остаточному вигляді за рекомендацією юридичного управління, і це вважається, що це найбільш вдалі формулювання щодо проведення конкурсу.

Детально прописувати механізми проведення конкурсу в Конституції абсолютно недоречно, тому що це не рівень конституційного регулювання. Достатньо згадки про конкурс. А механізм проведення конкурсу, умови і далі всі процедурні моменти будуть визначені в законі, який буде регламентувати ці питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Але в Конституції, те, що ви послалися, є посилання: за конкурсом, визначеним законом. Там є пряме посилання в Конституції, що саме як порядок конкурсу і сам конкурс має бути визначений законом, розумієте?

А ви у даному випадку в Конституції зазначаєте просто конкурсні засади, без посилання, що це має бути визначено законом, як цей конкурс проводиться, розумієте? І коли ми будемо визначати, чи ми маємо визначити це законом... Добре, це моє бачення. Можливо, немає необхідності в Конституції визначати....

Скажіть мені такий момент ще. Всі відповіді ви надали на мої питання. І ми з вами розуміємо, що на сьогоднішній день у нас відповідні органи, якщо ви їх розглядаєте як органи не виконавчої влади, то вони поза межами Конституції. І ви пропонуєте зараз врегулювати проблему призначення керівників органів, які поза межами Конституції. Чи не є, на вашу думку, правильним все-таки, коли готується відповідний законопроект про внесення змін до Конституції, спочатку надо привести у відповідність до Конституції або внести відповідні зміни, щоб в Конституції були і ваші бачення статусу відповідних органів? А після цього або одночасно вже вирішувати питання щодо призначення керівників цих органів.

Тому що, коли ви ведете мову про призначення керівників органів, не змінюючи їх статус, який на сьогоднішній день є зрозумілим згідно діючої Конституції, то ви входите у суперечність між діючими нормами Конституції і тією нормою, яку ви пропонуєте внести змінами до Конституції.

Якщо ці зміни будуть проголосовані, у вас буде дві норми, які будуть протирічити одна одній щодо статусу відповідних органів, про які ми ведемо мову.

Дякую.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Дякую за питання.

Жодних суперечностей не буде. Я хочу нагадати, що абсолютно така сама дзеркальна ситуація у нас має місце з Службою безпеки України. І ні в

кого не викликає питань, що на рівні поточного закону Служба безпеки визначена як особливий орган, який не входить в систему органів виконавчої влади, а має безпосередню підпорядкованість Президенту, який є відповідальним за сферу безпеки в даному конкретному випадку. Правовий статус Служби безпеки України в Конституції України не визначено, окрім порядку призначення Голови Служби безпеки України, і це ні в кого не викликає жодних питань.

Тому як тільки ми закріпимо такий порядок призначення, це так само підвищить рівень правового регулювання на конституційний і вирішить ті питання, про які ви говорите, щодо колізії – до якої гілки влади відносити ці органи. Вони будуть якраз незалежними органами, які мають конституційний статус.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, пропоную надати слово Ользі Володимирівні. Сьогодні пройшов підкомітет. Будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Так, дякую, шановні колеги.

На підкомітеті з питань конституційного права було розглянуто законопроект (5133) про внесення змін до статей 85 та 106 Конституції (щодо порядку призначення на посади і звільнення з посад Директора Національного антикорупційного бюро України та Директора Державного бюро розслідувань).

Цей законопроект було обговорено і пропонуємо підтримати проект висновку комітету, який наданий членам комітету. Зокрема, рекомендувати Верховній Раді поданий законопроект включити до порядку денного п'ятої сесії дев'ятого скликання, направити його до Конституційного Суду для одержання висновку щодо його відповідності вимогам статей 157, 158. І визначити як доповідача комітету з цього питання на пленарному засіданні Совгирю Ольгу Володимирівну.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольго Володимирівно.

Да, я пропоную, наразі у нас було декілька раундів запитань від народних депутатів. Я пропоную щодо обговорення, якщо можливо, по одному разу висловитися для того, щоб ми...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, є запитання до пані Ольги щодо роботи підкомітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, є запитання, будь ласка. Да, Сергій Володимирович, запитання, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

У мене є низка, я теж буду, з вашого дозволу, по одному.

Скажіть, будь ласка, скільки членів підкомітету прийняли участь в засіданні підкомітету?

СОВГИРЯ О.В. Троє, і Олег Анатолійович Макаров не є членом підкомітету, але взяв участь в засіданні підкомітету з правом дорадчого голосу.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

Скажіть, будь ласка, як розподілилися голоси при голосуванні за цей проект рішення?

СОВГИРЯ О.В. Троє членів комітету підтримали, Олег Анатолійович відповідно сказав, що він утримується.

ВЛАСЕНКО С.В. Олег Анатолійович не міг голосувати, він не член підкомітету.

СОВГИРЯ О.В. Він може з дорадчим голосом голосувати.

ВЛАСЕНКО С.В. З дорадчим голосом люди не голосують, якщо ви не знаєте цього. З дорадчим голосом люди приймають участь в обговоренні, але не голосують.

Скажіть, будь ласка, проект, який нам запропоновано, готував ваш підкомітет?

СОВГИРЯ О.В. Проект, який запропоновано, готував секретаріат комітету.

ВЛАСЕНКО С.В. Тобто не підкомітет?

СОВГИРЯ О.В. Підкомітет розглядав цей законопроект і пропонує комітету його підтримати.

ВЛАСЕНКО С.В. А скажіть, будь ласка, чи обговорювався на засіданні підкомітету зміст підпункту 4 абзацу четвертого цього висновку на сторінці 2, в якому зазначено: попередній аналіз законопроекту дає змогу вважати, що в ньому відсутні положення або подібні до них, які в раніше наданих висновках та прийнятих рішенням Конституційного Суду України визнавалися такими, що скасовують чи обмежують права та свободи людини і громадянина, або спрямовані на ліквідацію незалежності чи на порушення територіальної цілісності України.

Чи обговорювався цей пункт проекту як такий? Тому що на моє глибоке переконання в своєму висновку (зараз, одну хвилиночку) від 16 грудня 2019 року № 7-в/2019 Конституційний Суд чітко надав оцінку, я би не

сказав, що таким самим, але подібним абсолютно точно, абсолютно точно подібним законопроектам. Тому що попередній законопроект був подібний до законопроекту, який ми розглядаємо сьогодні.

СОВГИРЯ О.В. Щодо першої частини вашого запитання. Члени підкомітету не піднімали це запитання і відповідно воно не обговорювалося.

Щодо другої частини запитання. Я не можу розділити ваше глибоке переконання щодо подібності цих законопроектів, тому що вони є абсолютно різними. У законопроекті, щодо якого є висновок Конституційного Суду, йшлося не тільки про призначення керівників НАБУ, ДБР, а й про створення відповідно НАБУ. Це по-перше.

По-друге, там була запропонована інша модель призначення і звільнення керівників НАБУ, ДБР.

По-третє, крім НАБУ, ДБР там йшлося про утворення незалежних регуляторних органів і про призначення їх керівників. Тому подібність в даному випадку є вашою суб'єктивною оцінкою. Аналогічні положення, як на сьогодні нам запропоновано до розгляду, Конституційним Судом не розглядалося і висновок щодо них не надавався.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

В мене нема більше питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Якщо нема запитань, якщо нема бажаючих взяти слово... А, ви хочете, да, будь ласка.

Тоді така пропозиція, шановні колеги, були питання до авторів, до голови підкомітету. Давайте просто обмежимося виступами по одному разу для того, щоб...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, а давайте ми подивимося, як піде дискусія. Ну, справді питання ж непросте. Питання внесення змін... Я розумію, що є бажання продати це питання через комітет, я все розумію. Я ж не перший день в політиці, я розумію, хто це робить. Я розумію, навіщо це роблять. Тому давайте обговорювати, як зазвичай. Я ще раз підкреслюю, це зміни до Конституції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, вам слово.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голово.

Дійсно, нам запропоновано проект висновку комітету, який підкомітет вирішив не обговорювати, ключові принаймні позиції. Ну, підкомітет у нас такий, знаєте, у нас підкомітет визнає Закон "Про лобізм" таким, що суперечить Конституції, бо там порушуються принципи народовладдя. А коли вноситься абсолютно аналогічний законопроект... законопроект, аналогічний частині попереднього, то, ну, комітет так призаплющує очі і робить вигляд, що нібито, знаєте, за навколо науковими термінологіями, які не мають жодного сенсу, на моє переконання, робить спробу заболтати це питання і "залізати" Президенту. Я розумію, що хтось кандидує в судді Конституційного Суду, хтось кандидує на інші посади, і треба зараз зберігати лояльність. Але, колеги, я переконаний в тому, що у юриста є єдина цінність – це його репутація, репутація. І мені, чесно кажучи, уже друге засідання комітету моторошно і страшно. Тому що репутація комітету системно знищується.

Давайте поговоримо про законопроект, який ми зараз розглядаємо.

Ну, по-перше, я погоджуюся з колегами, які задавали питання, що у нас є два рішення Конституційного Суду і один висновок, в яких Конституційний Суд розглянув практично питання, які є предметом сьогоденішнього регулювання в законопроектів про внесення змін до Конституції.

Так, дійсно попередній законопроект (1014) він стосувався низки питань, я з цим погоджуюся, але серед них було питання окреме - питання призначення і звільнення керівників НАБУ і ДБР, і Конституційний Суд розглядав ці питання кожне окремо. Якщо хтось не читав рішення КСУ, просто рекомендую його перечитати. Кожне питання, яке було в законопроекті 1014 Конституційний Суд аналізував окремо з точки зору конституційності. Тобто положення Президента по створенню незалежних органів аналізувалися окремо; положення Президента по можливості створення ним НАБУ аналізувалися окремо; положення законопроекту про можливість Президента призначати і звільняти директорів НАБУ і ДБР розглядалося окремо.

І окрім одного пункту – щодо незбалансованості повноважень Президента у попередньому законопроекті Конституційний Суд багато чого сказав щодо призначення і звільнення Директора НАБУ, і можливого звільнення Директора НАБУ і Директора ДБР. Зокрема, я просто цитую, зараз у мене в руках на друкований висновок Конституційного Суду, "Конституційний Суд наголошує на тому, що опосередковане підпорядкування Національного антикорупційного бюро та Державного бюро розслідувань Президент через призначення і звільнення керівників, (а далі), створить загрозу незалежності цих органів, призведе до концентрації влади у Президента України його конкуренції з органами виконавчої влади. А отже, до нівелювання гарантій прав людини і громадянина, при цьому Європейська комісія за демократію через право, Венеційська комісія зауважила, що посилення повноважень Президента може стати перешкодою для створення справді демократичних структур і в кінцевому підсумку призвести до надмірної авторитарної системи" – те, що ми зараз маємо. А далі Конституційний Суд пише: "Отже, запропоновані законопроектом (1014) зміни (мається на увазі зміни щодо призначення і звільнення керівників ДБР і НАБУ), що передбачає одностороннє незбалансоване розширення компетенції Президента шляхом наділення його (а далі увага!)

невластивими повноваженнями, суперечать засадничим положенням Конституції України".

Тобто що змінилося у нас з моменту 2019 року? У нас що, ці повноваження перестали бути невластивими Президенту? Чи в нас змінилися засадничі положення Конституції? Тому що хтось вирішив "хитросделано" нібито розподілити відповідальність між Верховною Радою і Президентом, відірвавши шматок повноважень виконавчої гілки влади і передавши їх Президенту? Так хай Президент вносить всіх міністрів, і ми будемо тоді говорити, ну, це ж такий, в нас такий баланс. Хитрий у нас такий баланс зроблений. Так ото воно в нас працює.

До речі, представник авторського колективу, який доповідав позицію, якщо ми уважно зараз прокрутимо назад наш запис, ми побачимо, що у своїй першій презентації, в початковому вступному слові він сказав про те, що дійсно згідно з позицією Конституційного Суду і ДБР, і НАБУ, на думку Конституційного Суду, належить до виконавчої гілки влади.

А зверніть увагу, що при цьому статус НАБУ не змінювався, він як був правоохоронним органом, так і залишився. Це по ДБР ви так хитро трошки поміняли формулювання і подумали, що воно щось там вирішить.

Тобто Конституційний Суд чітко зазначає, що НАБУ – це орган виконавчої влади. Абсолютно чітко! І нікуди ми від цього не дінемося. Просто нікуди ми від цього не дінемося.

Я ще раз підкреслюю, мене не те що дивує, я вже звик до цього у цій Верховній Раді, що вона, знаєте, працює по такому, не зовсім зрозумілому для мене принципу: ти йому в очі плюй, а він скаже "дощ іде". Розумієте, коли є абсолютно негативний висновок Конституційного Суду, прямий висновок, що і призначення, і звільнення Президентом директорів НАБУ і ДБР є, перше, невластивими функціями, є перетягуванням функцій виконавчої влади на себе, є невластивими повноваженнями, суперечать засадничим положенням, а ми кажемо, ні-ні-ні, давайте ми ще раз розглянемо. І коли його приймемо, каже автор, коли його приймемо.

Та куди приймати? Воно суперечить Конституції все, і про це вже сказав неодноразово Конституційний Суд. І тут немає що розглядати. Я вже не торкаюся всіх тих питань, неузгодженостей в самому тексті, які попіднімали колеги, і які з точки зору філологічного формулювання можуть тлумачитись двічі або навіть тричі. Подвійно і потрійно, пробачте.

Тому я ще раз кажу, колеги, єдине, що у нас з вами є, це юридична репутація. Юридична репутація. Тому давайте якось себе поважати в першу чергу, я вже не кажу... Я розумію бажання "залізати" Президента, залюбить его до смерті, але давайте поважати самі себе. Якщо один раз уже написав Конституційний Суд, що так не можна, що це невласливі Президенту повноваження, до речі, коли...

І ще одна історія. Коли нам автори розповідають про те, що це ж питання національної безпеки... Коли нам автори розповідають про те, що це питання національної безпеки, ви знаєте, ми це вже проходили. У нас такий був один теж дуже "хитросделанный" Секретар РНБО, такий Олександр Валентинович Турчинов, який розповідав, що все питання національної безпеки. Все питання національної безпеки, от все. Куди не плюнь, це питання національної безпеки. Це називається, в науці це називається сек'юритизація, коли держава все хоче забрати собі під контроль, мотивуючи питаннями національної безпеки.

Ця дискусія розпочалася в Сполучених Штатах Америки після 9/11, коли почали забирати громадянські права і розказувати, що це все для національної безпеки. – для національної безпеки, катування людей – для національної безпеки, затримання без суду і слідства – для національної безпеки. Але Сполучені Штати – це країна з сильними демократичними традиціями, і вона з цим питанням справилася. А у нас зараз це знову продають, у нас зараз це знову продають. Давайте все віддамо Президенту. Та хай Президент виконає поки що свої конституційні обов'язки, хай він принесе мир в Донецьк і Луганськ і поверне Крим. Це його прямі конституційні обов'язки. Хай він забезпечить національну безпеку і оборону.

Це його прямі конституційні обов'язки. Хай він виконає все, що він зобов'язаний виконати згідно з українською Конституцією.

Для цього величезний обсяг роботи і величезні завдання, які стоять. Та кінець-кінцем пандемія сьогодні дійсно є питанням національної безпеки. Але казати, що все є питанням національної безпеки, давайте все віддамо Президенту, ну, тоді давайте ми зробимо те, від чого нас застерігає Венеційська комісія і від чого нас застерігає Конституційний Суд. Я далі цитую висновок Венеційської комісії. "Текст Конституції 1996 року, беручи до уваги реалії в Україні, не здатен забезпечити достатність стримування і протидії, і існує небезпека авторитарної президентської системи".

Так вона існує в тому тексті, в якому ще немає повноважень, про які ми обговорюємо. А що буде відбуватися, якщо відбудеться це, якщо передадуться Президенту ці повноваження? Давайте чесно скажемо, що зараз робиться спроба переформатувати державний устрій країни і зробити із парламентсько-президентської республіки, вона і так де-факто президентська, але її хочуть зробити де-юре президентською. Давайте говорити про це відверто, давайте говорити про це чесно.

Передача Президенту невласливих повноважень – це очевидне посилення Президента, це очевидна руйнація балансів і системи стримок і протидії і очевидна спроба перетворити Україну на президентську республіку. А не треба прикриватися бажанням Президента боротися з корупцією. У Президента є достатньо важелів боротися з корупцією, хай бореться. Але я підкреслю ще раз: хай Президент перед тим виконає всі свої конституційні повноваження. Або перед тим, або разом з тим – там буде правильніше сказати. Разом з тим. А не відкриває дороги, до яких він не має жодного відношення по Конституції.

Тому, шановні колеги, я ще раз підкреслюю: насправді це питання нижче плінтуса. Якщо зараз комітет проголосує... У мене є серйозні побоювання, що комітет за це проголосує, тому що я приблизно розумію логіку мислення депутатів більшості, я приблизно розумію, частина із яких

залежні від Президента на сьогоднішній день, прямо залежні з різних обставин. Я це розумію. Але, шановні колеги, я ще раз підкреслюю: є професійна честь і гідність. І можна скільки завгодно наповнювати ефір псевдонауковими сентенціями, які, на моє переконання, не мають жодного змісту, які є просто набором слів, набором слів. Бо спочатку у нас представник Президента говорить про те, що НАБУ і ДБР – це органи виконавчої влади, а відповідаючи на питання колеги Демченка каже, та ні, то вже не виконавча, а якась третя гілка чи четверта, чи п'ята і так далі. Тому, колеги, давайте поважати себе і давайте приймати професійні, адекватні, виважені рішення.

І мені здається, що насправді обов'язки тих людей, які вважають себе друзями Президента, є політичними друзями, я не маю на увазі в людському сенсі, або політичними соратниками Президента в хорошому сенсі цього слова, я думаю, що їх обов'язком є вказувати на помилки, які робляться, очевидні помилки.

Мені сьогоднішня дискусія дуже нагадує нашу дискусію по 1008. Ну, один в один же буде, повірте. Бо вся опозиція буде кричати, що це неконституційно, що це незаконно. Нам будуть розповідати, що у нас таке верховенство права, мы так видим мир, я окончил с отличием, я вижу мир не так, как вы, я вижу вот так вот Конституцию, я вижу вот так вот верховенство права. Так нам говорили під час 1008.

Що маємо сьогодні? Маємо півтора роки. ВККС не працює, ніщо ніде не рухається, ми всі стоїмо і далі розповідаємо, як ми проводимо судову реформу. Просто, щоб не повторювати помилок, нам треба виходити в якісь розумні речі.

Але, колеги, якщо, не дай, Боже, буде прийнято позитивне рішення, я дозволю собі в "Різному" підняти питання про затвердження гасла нашого комітету і запропоную на вибір два. Перший: "Голова есть предмет темный и исследованию не подлежит", а другий, вибачте: "Ты ему ссы в глаза, а он скажет, Божья роса".

Тому запропоную на розгляд нашого комітету два таких девізи, щоб у нас був офіційний девіз. І щоб люди розуміли, з ким насправді вони мають справу в більшості під час роботи цього комітету, якщо таке невідглаське рішення буде прийнято.

Я ще раз підкреслюю. Тобто, з одного боку, комітет визнає нібито, я підкреслюю це слово, нібито неконституційним Закон про лобізм, мотивуючи це статтею 85, що нібито в Конституції немає звіту міністра юстиції перед Верховною Радою, вислуховуючи аргументи про те, що Закон про лобізм нібито суперечить статті про народовладдя. А з другого боку, по тих положеннях, по яких уже був висновок негативний Конституційного Суду, ми говоримо: ні, ну, це не зовсім так, це трошки інше, бо ми тут змінили процедуру. Висновок Конституційного Суду був не лише про процедуру. Я ще раз процитую: невластиві повноваження і суперечність засадничим положенням Конституції.

Тому я закликаю колег, хто зможе, у кого вистачить сили, утриматись, а хто має честь і гідність, проголосувати проти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Петрович Князевич, будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, шановний пане голову. Я постараюсь дещо лаконічніше, якщо зможу.

Насамперед я не буду вже переповідати те, що сказав Сергій Володимирович, в тому числі в частині висновків і рішень Конституційного Суду. Я тут повністю його підтримую і з ним погоджуюся. Не до кінця погоджуюся з гаслами, які він запропонував, але це вже окрема дискусія, щодо нашого комітету.

Я про що хотів сказати. Мені здається, що коли ми сьогодні почали дискусію з приводу того, чи чекає нас дострокове припинення повноважень парламенту, мені здається, що цей законопроект – це добра новина для

парламенту: ніякого дострокового припинення повноважень не буде, тому що Президент парламенту довіряє. Він бачить, що єдина можливість для нього справді призначити ручного керівника НАБУ і ДБР – це більшість в парламенті.

Є погана новина для уряду: він вам не довіряє. Він боїться, що ви можете щось схити і призначити не тих, кого хотілось би йому. І тут, напевно, не я би мав виступати, а представник уряду, який в тому числі, можливо, присутній на цьому комітеті, і захищати уряд. Але я цього робити не буду.

Я коли задавав питання Федору Володимировичу, чому Президент не наважиться подати законопроект ще раз, я почув відповідь, але вона мене не влаштувала. Я собі дозволю свою версію запропонувати. Мені здається, що Президент не наважився тоді, коли він побачив на табло не 226 плюс, як ви говорили, а менше 226 голосів під час розгляду Постанови про продовження роботи над законопроектом 1014, який був після висновку Конституційного Суду визнаний таким, що суперечить відповідно 157, 158 статтям Конституції, незважаючи на своє нестримне бажання. І тоді було з трибуни нам сказано, що, ні, треба підтримати і Президент внесе відповідні пропозиції, що в межах того законопроекту, ми мали відповідні зміни внести. Але коли він побачив 214, а не 226, то він зрозумів, що перспективи плачевні.

Чомусь мені підказує мій досвід, що такі самі перспективи чекають, сподіваюся, вже на етапі відповідного включення і направлення до Конституційного Суду цей законопроект. Якщо цього не станеться, то на цьому етапі, думаю, Конституційний Суд скаже своє слово. Але навіть якщо теоретично і висновок якимось чином буде відрізнятися від тієї правової позиції, яку вже зафіксував Конституційний Суд в трьох рішеннях, то я думаю, що перспектива знайти 300 голосів є, м'яко кажучи, туманною.

Я не буду передоповідати всі нюанси, які Сергій Володимирович сказав. Єдине, що він сказав, мені здається, це дуже важливо, у всіх своїх рішеннях і висновках Конституційний Суд сказав одне найважливіше, що за

своєю правовою природою і ДБР, і НАБУ є органами виконавчої влади, за своєю правовою природою. Тобто що б ви не робили, як би не виписували, ви по-іншому не можете виписати між органом виконавчої влади. І будь-які спроби зараз реалізувати всі ці речі, справді, я тут підтримую Сергія Володимировича, є таким повзючим бажанням змінити форму правління. Воно не зараз почалося, воно продовжується вже в такій формі, скажімо, останнє вето Президента, пам'ятаєте, щодо законопроекту, яким зараз безстроково у нас буде виконуючий обов'язки міністрів та по суті міністри з повноваженнями, яких не призначав парламент. І цей законопроект, і ще його низка законопроектів, вони, відверто кажучи, демонтують підвалами конституційного ладу, як на мене.

Тому, апріорі, цей законопроект не можна підтримувати. Я буду особисто голосувати проти і буду так само в сесійній залі переконувати колег. Але думаю, що їх можна і не переконувати. Тому що я неспроста спитав з приводу того, чи ті, хто підписував, бачили відповідні висновки? Я з багатьма переговорив і буду принципово ще на наступному тижні з іншими говорити по суті тих висновків. Таке враження, що вони навіть про них не чули. Це дуже погано, тому що люди є ініціатором змін до Конституції і вони не розуміють правову основу, на яку треба опиратися, підписуючи такий законопроект. Бо вони ж його не створювали, хоча б його підписали.

Інша справа, що мені боляче, що серед підписантів я побачив цілу низку колег з нашого комітету, які зараз в тому числі мають приймати рішення, абсолютно будучи вже упередженими. Оскільки вони, знаючи про правову природу рішень, де чітко виписано неконституційність... преконституційність неконституційності такого законопроекту, підписали законопроект і зараз будуть його підтримувати. Але це вже зовсім інша розмова.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслане Петровичу.

Чи є ще бажаючі висловитися? Сергій Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Колеги, дуже важко висловлюватися після двох аксакалів нашого комітету, які дійсно обґрунтовують всі позиції, аксакалів, в гарному розумінні, я не в поганому. Але все-таки я спробую, можливо,десь повторюсь.

ВЛАСЕНКО С.В. Це ж не саксаули, це аксакали, все нормально.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Я ж сказав, що аксакали.

_____. Це сексизм.

ДЕМЧЕНКО С.О. Давайте так. Тут були питання і пов'язані із законопроектом, і питання, пов'язані з політикою, і емоційні питання.

Що я хотів визначити? По-перше, чи є ми юристами і чи ми маємо як юристи підходити при розгляді даного законопроекту. На мою думку, ми маємо підходити як юристи при розгляді даного законопроекту. Чому? Тому що ми надаємо відповідний висновок, який містить юридичну оцінку даного законопроекту. І якщо хтось, як часто мені кажуть деякі депутати, що, пане Демченко, перестань бути юристом, ти вже політик, то це є якраз не той випадок.

Другий момент, дослівно, що хтось розуміє логіку мислення депутатів більше всіх. Я скажу трохи інше, я все частіше і частіше не розумію логіку депутатів взагалі Верховної Ради, не тільки більшості, і я дуже завидую тим, хто цю логіку розуміє.

Щодо законопроекту. Виходячи з моїх питань, я думаю, що всі колеги достатнього рівня у нас і ви всі вже розумієте, що є питання щодо статусу

відповідних органів, керівників якого ми намагаємося врегулювати призначення, а саме питання, чи є цей орган виконавчої влади, чи поза виконавчою владою, поза гілками влади, як, наприклад, я так розумію, СБУ було вказано, да. Ну, дивіться, колеги, на мою думку, навіть якщо ми будемо виходити з цієї логіки, то ми маємо зрозуміти, що є ще філософія повноважень, конституційна філософія повноважень конституційних органів, в тому числі і Президента.

Чому в нас Президент має повноваження щодо, наприклад, призначення, щодо участі в призначенні керівників СБУ, Міністерства оборони, Міністерства зовнішніх справ? Чому ці нібито виконавчі органи, і Президент має до них саме, ну, такі нібито конституційні, ну, не нібито прямо конституційні повноваження щодо призначення, так?

На мою думку, це пов'язане з тим, що є визначені філософія конституційна взагалі функцій Президента, серед яких є відповідальність за оборону нашої країни, відповідальність за безпеку нашої країни. Розумієте, тоді воно логічно вписується відповідно філософії і його повноваження щодо призначення керівників цих органів.

Де у нас є повноваження Президента щодо корупційної політики? Де в нас... чи антикорупційної політики, перепрошую. Де у нас є повноваження Президента щодо політики в правоохоронній діяльності? Наскільки я розумію, орган ДБР – це правоохоронна діяльність щодо найвищих посадових осіб, функція цього органу, органу НАБУ – це компетенція щодо корупційних правопорушень. Де функціонал Президента, філософія його взагалі, що він цими напрямками має займатися? Де це прописано в Конституції?

На мою думку, якщо ми бажаємо, щоб він призначав керівників відповідних органів, він має отримати відповідні конституційні повноваження не тільки щодо призначення, а що взагалі цей напрямок і він є відповідальним за цим напрямком, тоді якось буде логіка і існування окремо цих органів десь над якимись... якось над гілками влади. Хоча це дуже

спірним є, оскільки в нас є беззаперечність існування виключно трьох гілок влади.

Я хочу звернути увагу для того, щоб ви поміркували перед прийняттям рішення. Ну, наприклад, в нас є прокуратура України. А подивіться, в якому розділі в нас прокуратура України. Вона в розділі правосуддя.

Розумієте, в нас взагалі не закінчена ще, на мою думку, ідеальна модель Конституції, яка визначає судову гілку влади, але не визначає... На мою думку, було би правильно визначати гілку влади як гілку правосуддя. І до цієї гілки влади включати не тільки у відповідному розділі, а й за логікою, що прокуратура має входити до судової гілки влади. Тоді є зрозумілим і участь Президента у призначенні Генерального прокурора, і відповідно існування цієї структури саме в розділі правосуддя.

Я хочу ще звернути увагу, колеги, що ми нікуди з вами не спрячемо існування рішень Конституційного Суду України. Про ці два рішення, які вже казали мої колеги, я хотів лише сказати, що в одному з них прямо передбачено, що Національне антикорупційне бюро України має ознаки органу виконавчої влади. Прямо передбачено, я цитую, що пунктами 9.1 і 9.2 статті 116 Конституції України встановлено, що центральні органи виконавчої влади, діючі в межах коштів, передбачених на утримання органів виконавчої влади, утворює, реорганізує та ліквідує Кабінет Міністрів України. Він також призначає на посади та звільняє з посад за поданням Прем'єр-міністра керівників центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів.

На мою думку, якщо ми навіть якщо зараз визначаємося саме з такою моделлю конституційною, існування цих органів в нашій державі, пропонуємо відповідні зміни, то ми маємо одночасно в цих змінах передбачати зміни або до пунктів відповідно 9.1 і 9.2 статті 116, де передбачати окреме визначення тих органів, що вони не входять в органи виконавчої влади, або визначати десь окремою статтею їх окремий статус. І

це має бути разом з цими змінами. Ми не можемо спочатку зробити ці зміни, а потім інші.

Тим паче, як я казав вже раніше, коли задавав питання пану Веніславському, у нас має спочатку народитися орган, а потім керівників цього органу ми маємо призначати. Тобто, якщо ми конституційний статус органу визначимо, що він є окремим, що він не входить до органів... до виконавчої гілки влади, тоді ми можемо і визначати, наділяти повноваженнями органи, не Кабінет Міністрів, а інші, наприклад, Президента або Верховну Раду щодо призначення. Ну, в даному випадку Президента щодо призначення, звільнення відповідних керівників. Це було б і логічно, і на думку мою, що воно правильно б відповідало.

В іншому випадку у нас, якщо ми проголосуємо відповідні зміни до Конституції, то з'явиться, на мою думку, протиріччя між статтями, між положеннями Конституції в різних статтях. А це, на мою думку, найганебніше, що може бути при внесенні змін до Конституції України.

І останній момент, колеги. Я дивлюсь той висновок, який запропоновано нам для голосування. В ньому є, що комітет робить висновки і декілька пунктів, ну, на два з них, наприклад, я хотів звернути увагу.

"На думку комітету, положення законопроекту викладені повно, чітко і є несуперечливими, та дадуть змогу системно регулювати відповідні спільні відносини на конституційному рівні. Законопроект не потребуватиме прийняття до нього пропозицій і поправок, у тому числі редакційно уточнюючого характеру".

Ну, щодо останнього, "редакційно уточнюючого характеру", я думаю, що не потрібно нікому ще раз повертатися до тих зауважень, що містяться в тексті відповідного законопроекту. Вони потребуватимуть відповідних поправок і пропозицій, на жаль.

А щодо того, що є незаперечними і ці зміни дадуть змогу системно регулювати відповідні спільні відносини, то я вже сказав до цього, які системні регулювання відповідних відносин, якщо ми на сьогоднішній день

на протиріч існуючому статусу цих органів не визначаємо новий статус цих органів, але йдемо по новому статусу цих органів призначення керівників цих органів? Я перепрошую за тавтологію, але я сподіваюсь, що всім зрозуміло, про що йде мова. Це стовідсотково не є системним регулюванням відносин, суспільних відносин на конституційному рівні у цих питаннях.

І слідуючий пункт, що передбачений висновком. Комітет вважає, що доцільно направити... що недоцільно направити законопроект на наукову, юридичну чи іншу експертизу до прийняття Верховною Радою України постанови про звернення до Конституційного Суду України. Колеги, я думаю, що є доцільним направити даний законопроект щонайменше внаслідок того, що є не тільки спірність тих моментів, про які я сказав, а про те, що сказав пан Власенко, що, на його думку, ми приймаємо рішення як політики, а не юристи. Якщо так, то я перепрошую, юридичну експертизу чи іншу експертизу змін до Конституції, напевно, гарно було би нам і отримати з цього питання. Коли ми отримаємо юридичну експертизу, тоді у нас буде змога прийняти як політиків відповідне рішення, коли за юридичну сторону тоді буде відповідати відповідно належний орган.

Крім того, я почув, що було узгодження з нашим юридичним... хтось надав юридичний висновок якийсь. Але, наскільки я бачив, серед документів, доданих до даного законопроекту, цього висновку в письмовому вигляді не існує. Тому посилення на те, що у нас є узгодженість із спеціалістами з цього питання, я пропонував би все-таки використовувати письмове підтвердження існування цієї узгодженості. Тоді, я думаю, це було би більш відповідаючим нашому статусу народних депутатів, які використовують ту чи іншу позицію спеціалістів. Тому я думаю, що щонайменше ці пункти я не можу підтвердити, відповідного висновку, що вони узгоджені з моєю позицією.

І лише один ще коректив, він незначний, але не можу його не зазначити внаслідок того, що я дуже такий прискіпливий за натурою. Відповідно паном Веніславським було вказано, що ініціатива була народних депутатів у кількості 238 осіб, а у висновку зазначено 237 народних депутатів. Я думаю,

що ми маємо визначитися точно, якщо висновок ми готуємо, чи 238, чи 237. Або пан Веніславський помилився, або помилилися ми.

І наостаннє, колеги. Дуже багато було сказано нашими колегами попередньо, що ми нібито там для Президента це робимо, ми нібито там, я не знаю, щоб не підставити Президента. Це все не є правильним, це висловлювання, м'яко кажучи. Чому?

Насамперед, перше, що це не ініціатива Президента. Це ініціатива народних депутатів, законопроект не президентський. Тому позицію Президента щодо даного законопроекту ми з вами не знаємо і її ніхто не висловив. Наскільки я розумію, пан Президент на сьогоднішній день, Володимир Зеленський, не визначив, що цей законопроект, на його думку, відповідає нормам чинного законодавства, і він обов'язково має бути прийнятий саме в цій редакції.

Тому, коли ми обговорюємо цей законопроект, ми обговорюємо, звичайно, ініціативу народних депутатів. І коли ми критикуємо даний законопроект, ми висловлюємо свої зауваження або пропозиції ініціаторам, авторам даного законопроекту. Я прошу саме з цього і виходити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Сергію.

Хочу уточнити. Ми перевіряли під час засідання комітету відповідні документи. Пан Федір Веніславський, він технічно помилився. Тому що підписів 237, як і визначено в запропонованому проекті висновку комітету. Тому уточнюю це питання, яке поставив пан Сергій Демченко.

Шановні колеги...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, а 237 – це з врахуванням тих дванадцяти, які подвійно зробили це, чи це без врахування?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це після перевірки Апаратом Верховної Ради, 237.

Шановні колеги, тоді пропоную переходити до голосування.

А, Денис Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Ще не всі виступили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я просто чекаю, що хтось висловить бажання.

Денис Маслов. Потім Олег Макаров.

МАСЛОВ Д.В. Два слова щодо мотивів. Я чув досить ґрунтовні доводи по цьому законопроекті. Голосувати зараз я буду, виходячи з того, що я є одним із підписантів цього законопроекту. Розуміючи, що попереду є висновок Конституційного Суду, має бути, і, зрештою, доля цього законопроекту буде визначатися мною з урахуванням висновку Конституційного Суду, навіть незважаючи на мій підпис під цим законопроектом. Також першим підписи під цим законопроектом Представника Президента у Конституційному Суді, Представника Верховної Ради у Конституційному Суді. Сподіваюсь, що цей законопроект не порушує норми Конституції і рішення Конституційного Суду. Але підкреслюю, це мій виступ, так би мовити, з мотивів, що після висновку Конституційного Суду буду особисто я приймати рішення щодо подальшої долі даного законопроекту.

ВЛАСЕНКО С.В. Так у вас не буде іншого виходу після висновку Конституційного Суду приймати рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олег Макаров, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Ну, я також хочу просто підкреслити свою позицію.

Як відомо, пункт 9 з приміткою 2 статті 116 Конституції України зазначає, що Кабінет Міністрів України призначає на посади та звільняє з посади за поданням Прем'єр-міністра України керівників центральних органів виконавчої влади, які не входять до Кабінету Міністрів. Ну, і також в своєму висновку від 16 грудня 2019 року Конституційний Суд в абзаці шостому пункту 10 звернув увагу на те, що Державне бюро розслідувань визначається законом України як центральний орган виконавчої влади, ну, і здійснює правоохоронну діяльність там для запобігання виявлення, припинення... Що там ще? Розкриття, розслідування там, п'ять термінів злочинів, віднесених до його компетенції, і далі вказує, що на подібну функціональну схожість Національне антикорупційне бюро.

Якщо проаналізувати проект змін до Конституції № 1014, Конституційний Суд там також зазначав, я тут процитую, що пропоновані законопроектом зміни передбачають однобічне незбалансоване розширення компетенції Президента України шляхом наділення його невластивими повноваженнями і суперечить засадничим положенням Конституції України, які визначають статус та повноваження Кабінету Міністрів України, можуть спричинити конкуренцію та дублювання компетенції глави держави та уряду, а також передумови для виникнення конфлікту між ними, оскільки допускають здійснення (увага!) аналогічних заходів державного регулювання і контролю як Президентом України, так і (увага!) Кабінетом Міністрів України. Ми в такій ситуації, зараз пропонуємо зміни, ми дійсно на відміну від попереднього законопроекту про внесення змін до Конституції, він не чіпає питання, наприклад, утворення НАБУ, але, тим не менше, в цьому 5133 законопроекті автори законопроекту намагаються наділити Президента повноваженнями щодо призначення, визнані Конституційним Судом як невластиві. Ми неодноразово кажемо, що властиві, невластиві повноваження, ми говоримо про те, як нам продовжувати розбудовувати парламентсько-президентську республіку. Але, незважаючи на заяви про бажання розбудовувати парламентсько-президентську республіку, ті пропозиції, які

надходять від Президента, від президентської команди, вони, на жаль, всі говорять про те, що всі сплять і бачать, як нам побудувати президентську республіку із повноваженнями Президента більшими, ніж зараз є, і воліють до посилення президентської гілки влади.

Як на мене, у відповідності до статті 116 Конституції України призначати на посади керівників Державного бюро розслідувань та Національного антикорупційного бюро України повинен Кабінет Міністрів України. Зараз так виходить, оскільки вищезгадані органи є, безумовно, органами виконавчої влади, ми можемо відрегулювати там порядок, конкурсний порядок, можемо передбачати згоду Верховної Ради, Конституцію також виписувати. Але саме Президенту передавати цю функцію зараз небезпечно, і особливо зараз небезпечно це робити. Думаю, що це не призведе до покращення збалансованості, точніше, гілок влади різних в Україні і призведе лише до подальшої напруги, і не вирішить питання, а тільки поглибить суперечки стосовно незалежності цих двох дуже важливих органів.

І окремо хочу сказати, що техніка написання, на жаль, не хочу нікого образити, але скажу, як завжди, залишається не на найвищому рівні. І заплутаність, і незрозумілість, і подвійна тлумаченість формулювань не дозволяє такій нормі взагалі бути в Конституції, оскільки вона допускає різні погляди на прочитання цієї норми, що абсолютно недопустимо по відношенню до Конституції.

Тому я також пропоную зараз не витратити час Конституційного Суду і Верховної Ради, а зосередитись на підготовці іншого варіанту змін до Конституції, яким би врегулювали ці питання саме суворі невідповідності до духу Конституції, до букви Конституції і, власне, до того порядку, про який ми говорили, щодо статусу цих органів.

Тому я також буду голосувати проти. І сподіваюсь, що знайдуться голоси, які заставлять ініціаторів цього законопроекту або зняти свої пропозиції, або зараз проголосувати "проти" чи "утриматись" і направити цей

процес врегулювання, неврегульовану ситуацію в правильне русло, в законодавче правильне русло, яке дозволить збалансувати різні влади, різні гілки влади і дозволить врегулювати це іншим чином.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олег Анатолійович.

Будь ласка. Ігор Фріс, будь ласка.

ФРІС І.П. Дякую, пане голову.

Ще раз доброго дня, шановні колеги! Я би хотів уточнити просто запитання до голови комітету, до секретаріату стосовно самого висновку, а саме про те, що Сергій Демченко наголосив в частині пункту 7 висновку і пункту 8 висновку. Це стосується того, що членами комітету визначається позиція про те, що законопроект не потребуватиме в подальшому прийняття щодо нього пропозицій і поправок, в тому числі редакційно уточнюючого характеру.

Я думаю, що трішки ми перебільшуємо свої повноваження в цій частині, тому що цей законопроект... ми обмежуємо якимось чином права народних депутатів, які будуть мати певні пропозиції і певні, це варто тут зазначати? Це перше питання.

І друге питання стосовно юридичної експертизи. На моє переконання, все ж таки було би доцільним обдумати і поставити на голосування питання можливості відправлення вказаний законопроект на юридичну експертизу, яка надасть можливість членам комітету до моменту прийняття рішення Конституційним Судом про конституційність вказаних норм висловити свою позицію шляхом голосування. Чи це є можливість це зробити, чи ні? Я хотів би, Андрію Євгеновичу, почути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Павлович.

По-перше, ми маємо висловити думку. Зараз були різні думки висловлені щодо редакційних якихось там позицій щодо тексту законопроекту. Але ми йдемо відповідно до Регламенту Верховної Ради, який визначає саме які питання мають бути розглянуті і під час попереднього розгляду такого законопроекту про внесення змін до Конституції. Сама процедура розгляду змін до Конституції вона не передбачає можливість внесення правок на етапах розгляду цього законопроекту. Тому саме така модель і запропонована. Тобто тут кожний народний депутат буде висловлюватися шляхом голосування на підтримку відповідного висновку.

А щодо юридичної експертизи. Законопроект, на мій погляд, він не є об'ємним. Це моя відповідь на ваше запитання. І він, на мій погляд, не потребує юридичної експертизи на цьому етапі. Я думаю, що більш доречно, з урахуванням самої процедури внесення змін до Конституції, все ж таки почути позицію саме Конституційного Суду, який, відповідно до Конституції, може надати свій висновок.

І я, от користуючись можливістю, хотів би також підтримати позицію і Дениса Маслова щодо того, що після відповідного висновку Конституційного Суду, безумовно, ми як і комітет, і народні депутати будуть аналізувати і приймати рішення щодо подальшої, так скажемо, роботи з цим законопроектом.

Тому, на мій погляд, найкраща, з точки зору Конституції і закону, в цьому випадку юридична саме експертиза, це експертиза, яку може зробити Конституційний Суд відповідно до процедури, і я б не хотів в цьому Конституційний Суд обмежувати. Це моя відповідь на ваше питання.

ФРІС І.П. Дякую, Андрій Євгенович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, хто ще хоче висловитися?

А, Василь Іванович, да, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Доброго дня, шановні колеги! Я не маю наміру забрати часу. І хотів би лише сказати, що конституційна практика розгляду таких питань взагалі виключає направлення такого законопроекту до Конституційного Суду. З цього приводу уже було сказано, пересказано. Більше 9 рішень, більше 9 рішень, я повторюю, з цього приводу, що не заходьте в свої атмосфери конституційної юрисдикції, не перебирайте на себе ті повноваження, які зараз пропонують. З цього приводу вже є рішення суду, почитайте по ДБР, про що мотивація цього рішення.

І я хотів би, шановні колеги, що це, пам'ятаєте, я поставив питання стосовно того, що коли народні депутати проголосували, сьогодні там звучало 253 або скільки, проголосували про те, щоби призупинити дію і рішення Конституційного Суду, не визнавши його взагалі юридичну силу.

Друге. Коли ми сказали, що нема в нас проблем, особа може представляти і Президента, і законодавчий орган.

І третє. Якщо ми сьогодні приймемо рішення і ми направимо його до Конституційного Суду, ну, по суті, ми ставимо відповідний рівень нашого комітету як Комітету правової політики, що ми не працюємо на платформі Конституції, оце і все. Із цього треба, мабуть, нам робити висновок.

Я так розумію, що проголосують, мабуть, проголосують. Тому, шановні колеги, знаєте, ну, безкінечно так не може продовжуватися. Ми не можемо працювати на "підтанцюваннях", на те, щоб змінювати Конституцію. Ми її рвемо вже з-за любої, я вибачаюсь, забаганки. В когось з'явилася така надія, насідає підкомітет, тут нас обговорюють і обговорюють у нас на комітеті і намагаються переконати в тому, що біле є чорне.

Шановні колеги, якщо ми правники, якщо ми юристи, ну, давайте скажемо своє слово. Отак.

Я вважаю законопроекту в зал пленарних засідань нема

Спасибі за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

Ще є бажані висловитися?

Тоді пропоную переходити до голосування. Вам запропонований проект висновку комітету щодо проекту Закону про внесення змін до статей 85 та 106 Конституції України щодо порядку призначення на посади та звільнення з посад Директора Національного антикорупційного бюро України та Директора Державного бюро розслідувань (реєстраційний номер 5133) (від 22 лютого 2021 року) з наступним рішенням.

Рекомендувати Верховній Раді України поданий народними депутатами України Веніславським та іншими проект Закону про внесення змін до статей 85 та 106 Конституції України щодо порядку призначення на посади та звільнення з посад Директора Національного антикорупційного бюро України та Директора Державного бюро розслідувань (реєстраційний номер 5123) (від 22 лютого 2021 року) включити до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України XI скликання та направити до Конституційного Суду України для одержання висновку щодо його відповідності вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради визначити заступника голови комітету сов гирю Ольгу Володимирівну.

Прошу голосувати.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, є альтернативна пропозиція. Визнати цей законопроект таким, що не відповідає вимогам статті 157 Конституції України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я почув.

Давайте ми проведемо перше голосування, а потім поставимо вашу пропозицію на голосування, якщо перша пропозиція не буде підтримана.

Прошу підтримати та проголосувати за запропонований висновок комітету.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЕВ С. В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв, якщо є. Немає.

Рахуємо. 13 – за, 6 – проти, 2 – утримались. Рішення прийнято.

ВЛАСЕНКО С.В. "За" проголосували лише "Слуга народу". Правильно я розумію, пане голово?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ви ж чули голосування. Ви можете перевірити.

ВЛАСЕНКО С.В. Я уже перевірів, я просто хотів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не рахував, хто саме, я рухав тільки голоси.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це три законопроекти 5067, 5067-1, 5067-2. Це проект Закону про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України щодо підсудності справ Верховному Суду як суду першої інстанції, внесений Президентом України.

Від автора присутній міністр юстиції Денис Малюська. Від авторів пан Мамка, колега, визначив, що він не зможе прийняти участь. І щодо народних депутатів Ткаченка, Кабаченка, ми їх також інформували, вони не з'явилися на засідання комітету. Але це попередній розгляд. Нагадую, що ми здебільшого маємо зосередитися не на суті законопроекту, не на його меті, а саме на тому, чи відповідає він Конституції, чи суперечить, чи ні Конституції України.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, а чи можна уточнити у вас. Ви сказали, що один із авторів пан Мамка сказав, що він не зможе бути присутній, а він просив розглядати без нього, чи він нічого не сказав?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Він мені особисто зазначив, що він неодмінно прийме участь на засіданні комітету при підготовці до першого читання. Тобто з урахуванням цієї статті...

_____. Вибачте, будь ласка, а я не почув. У нас міністр юстиції присутній тут в якості кого? Представника суб'єкта подання, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Він є, відповідно до подання Президента України він визначений як доповідач, представник доповідача.

_____. Проект Президента, а доповідає представник Кабінету Міністрів, міністр юстиції. Саме так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Саме так визначено у поданні Президента.

_____. Прекрасно. Зрозуміло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Денис Леонтійович, будь ласка, вам слово.

ВЛАСЕНКО С.В. Парламентська республіка.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую.

Колеги, перше, з приводу того, чому я доповідач. Можу загалом здебільшого догадуватися, але ідея в чому, що це наші спільні зобов'язання у програмі Міжнародного валютного фонду, підписані як урядом, керівником уряду Прем'єр-міністром, так і Президентом. Тому є частина програми – це спільне напрацювання і Кабміну, і Офісу Президента, і представників парламенту.

Власне, до самого законопроекту. Суть законопроекту, він спрямований на вирішення проблеми надмірної концентрації повноважень в Окружному адміністративному суді міста Києва і в тому, щоб зреагувати на цю проблему, законопроектом пропонується передати повноваження перегляду скарг на нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України та органів виконавчої влади, діяльність яких поширюється на всю територію України, до Верховного Суду як суду першої інстанції та до Великої Палати Верховного суду як суду апеляційної інстанції.

Процедурно також передбачений перехідний механізм, що провадження, які вже відкриті Окружним адміністративним судом міста Києва, будуть продовжуватись ним розглядатись відповідно до законодавства, яке існує до прийняття законопроекту. Відповідно апеляційні

інстанції так само. Щодо позовних заяв, які надійдуть після набрання чинності закону, такі позовні заяви і матеріали будуть передані у Верховний Суд для відповідного розгляду.

Наперед скажу, що ми зараз ще працюємо з Верховним Судом України щодо визначення можливих коронування чи адаптації цього законопроекту до другого читання. Так само будемо говорити з представниками комітету з цього приводу. Тому просимо рекомендувати парламенту прийняти законопроект у першому читанні. Нагадаю, це ідея і концепція, яка вже опрацьовується близько року. Вона фігурувала у програмі Stand-by, укладеній між урядом, Президентом і Нацбанком та Міжнародним валютним фондом. І там була частиною такої програми. Найімовірніше за все, вона і залишиться такою частиною після перегляду відповідної програми. Готовий відповісти на будь-які запитання.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Денисе.

Да, я зараз надам можливість поставити запитання. Маслов, Власенко, а потім Бабій. Просто для того, щоб... Потім Макаров. Зараз, секундочку, я собі... Да, щоб я відмітив.

Щодо того, в нас є, в принципі, така практика неодноразово, коли відповідні законопроекти вносить Президент, як наприклад, про ратифікацію, а доповідаю хтось з членів уряду. Тобто я в цьому не бачу жодної проблеми, але це питання вже вашої оцінки.

Народний депутат Маслов, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Дякую.

Колеги, я почув, що надмірні повноваження нашого конкретного суду є предметом програми з Міжнародним валютним фондом. Для мене це певною мірою може виглядати як втручання в діяльність судової гілки влади.

По-перше, для мене об'єктивно дивно це чути по конкретному суду.

Що стосується запитання. Я почув, що будете ще працювати з Верховним Судом України. Я хотів спитати: чи до того, як вносити відповідний законопроект, проводились консультації з Верховним Судом? І в тому числі в частині яка кількість справ розглядається протягом року судом першої інстанції? Відповідно приблизно яка кількість справ піде до Верховного Суду у разі прийняття цього законопроекту? І я навіть боюсь спитати, до Великої Палати як апеляційної інстанції скільки надійде таких справ, і скільки років як апеляційна інстанція Велика Палата буде розглядати виключно ці справи. Ось чи є статистика по таких справах і чи консультувалися до ще внесення цього законопроекту?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Денисе, хвилиночку, для того, щоби я членам комітету надав інформацію.

Я вже направив відповідні запити і до Державної судової адміністрації, і до Верховного Суду. І ми отримали відповідь Державної судової адміністрації щодо статистики. Вона як би є така, яка вона є, статистика є відповідна. І це розміщено в тому числі в "Електронному комітеті".

Від Верховного Суду ми ще не отримали інформацію, але в нас є представник від Верховного Суду, мабуть, ми зможемо надати, я буду пропонувати надати йому слово для того, щоб він також прокоментував.

Але все ж таки, на мій погляд... *(Шум у залі)* Сергій Володимирович! Сергій Володимирович, давайте я завершу.

ВЛАСЕНКО С.В. Скільки справ переїде з окружного у верховний, було питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я завершу.

ВЛАСЕНКО С.В. А ви відповідаєте на те питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не відповідаю на питання, а надаю інформацію, мабуть, не всі народні депутати з цією інформацією знайомі. Для того, щоб ми не повторювали. Потім надамо можливість висловитися представнику Верховного Суду. Ще раз нагадаю, що в нас попередній розгляд цього законопроекту, це не підготовка до першого читання.

Денис Леонтійович, будь ласка. Пане міністр, ви нас чуєте?

МАЛЮСЬКА Д.Л. Так, чую.

Дивіться, коротко відповім. Так, консультації були, позиція Верховного Суду під час такого роду дискусій зводилася до двох аспектів.

Перше. Це те, що в них є готовність забрати певну частину справ найважливіших і здійснювати їх розгляд, забрати з ОАСКу.

Друге. Те, що така кількість справ не повинна бути надмірною.

Власне, тому законопроект вужчий, ніж навіть це передбачалося рік тому, тому що знову ж таки у попередній програмі Меморандумі з Міжнародним валютним фондом фігурували не тільки позовні вимоги у частині нормативно-правових актів органів виконавчої влади, там перелік був ширший.

Відповідно розробник законопроекту не пішов на те, щоб вносити настільки широкий перелік, тому що однозначно Верховний Суд би з ним не справився. Зараз тривають консультації з Верховним Судом з тим, щоб, можливо, до другого читання формулювання категорій справ, які передаються на розгляд Верховного Суду, модифікувати, встановивши додатковий фільтр якийсь щодо нормативно-правових актів, які їм підуть на розгляд.

Тому, власне, от у цьому ідея. І сподіваємося на плідну співпрацю з народними депутатами, з працівниками Верховного Суду у цій частині.

Зараз мова іде, якщо я не помиляюсь, про порядку до 4 тисяч справ, які можуть потенційно покриватися такого роду законопроектом.

ВЛАСЕНКО С.В. 4 тисячі в рік чи в місяць, за який період?

МАЛЮСЬКА Д.Л. Річна кількість. Але знову ж таки є представник Верховного Суду, він зможе уточнити.

Наше завдання, завдання мінімум – встановити додатковий фільтр до цього критерію, щоб не усе йшло у Верховний Суд і у Велику Палату, зменшивши таку кількість. Завдання максимум: під час підготовки до другого читання, якщо ми зможемо дійсно ідентифікувати додатковий критерій, можливо, навіть ще якусь окрему категорію справ зможемо додати у Верховний Суд. Але я сумніваюсь, що це можливо, принаймні на етапі розробки законопроекту такого критерію встановити не вдалося, власне, тому і був поданий законопроект.

Власне, це коротко опис ситуації, як вона зараз є. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

У мене декілька питань, які, я хотів би підтримати пана Дениса Маслова з його запитанням, тому що воно абсолютно слушне. І при тому, що на сьогоднішній день більше 80 тисяч справ перебуває у Верховному Суді і ще 4 тисячі справ в рік, мені здається, що це трошки забагато, скажімо так. Це по-перше.

Але у мене питання наступне. Скажіть, будь ласка, пане міністре, чи Мін'юст приймав участь в розробці цього законопроекту? Це перше питання. А далі я задам інше.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Ми надавали свої пропозиції до Офісу Президента під час розробки даного законопроекту.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

І тепер, якщо можна, про зобов'язання трошки розширено, якщо можна, пояснити. Ви неодноразово зазначали, що це, скажімо так, така передача повноважень є елементом якихось міжнародних зобов'язань України перед кредиторами. Тобто не перед... не політичних зобов'язань, а перед кредиторами, тобто зобов'язань за гроші. Тобто нам дають гроші, а ми щось зобов'язуємось зробити.

Чи правильно я розумію, що ви в принципі не хотіли цього робити, але, оскільки є зобов'язання, то ви, так би мовити, змушені це робити? Чи я щось неправильно розумію?

Дякую.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую.

Не зовсім так. Вірніше, точно не так. Справа в тому, що програма МВФ формується, базуючись на пропозиціях уряду (уряду, в широкому сенсі цього слова), тобто усіх гілок влади. Відповідно уряд надсилає документ, пропозицію, що він планує.

ВЛАСЕНКО С.В. Ні-ні, Верховна Рада не приймає в цьому участі, пане міністр. Законодавча гілка влади не приймає в цьому участі. Ви кажете, всіх гілок влади. І судова не приймає в цьому участі.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Секундочку, так. Але, дивіться, все одно ж воно не у вакуумі народжується. Але менше з тим, пропозиція надсилається, якщо вузько формулювати, це уряд в сенсі Кабінет Міністрів, Національний банк, долучається до цього Офіс Президента. Надсилається документ, де під час переговорів обговорюється, що у нас є на порядку денному з реформ, які

можуть підвищити кредитоспроможність держави. В тому числі зараз це великий комплекс питань, пов'язаних з верховенством права.

Власне, серед набору такого роду реформ... Ми його потім дискутуємо з Міжнародним валютним фондом, обговорюємо. І відповідно щось включається в програму, щось не включається з різних мотивів. Тобто це не є нав'язування щось в обмін за гроші. Це є перегляд порядку денного реформ, які плановані. З них відбір, дискусія, можливо, якесь "шліфування" того, що підтримується міжнародними організаціями.

Дякую.

ВЛАСЕНКО С.В. Я би уточнив і на цьому завершу. Тобто ви поправили мене і сказали, що це пропозиції уряду українського разом з Президентом і Національним банком. Тобто чи правильно я розумію, що це ви запропонували продати це за гроші? Ну, ви ж в обмін отримуєте гроші?

МАЛЮСЬКА Д.Л. Можна відповісти?

ВЛАСЕНКО С.В. Тобто ви кажете, ми зробимо оце, оце, а ви нам дасте за це гроші?

МАЛЮСЬКА Д.Л. Ні, трошки по-іншому працює...

ВЛАСЕНКО С.В. Як воно працює, я знаю. Але з вашої відповіді так впливає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, ви поставили питання, давайте з повагою до міністра, який зараз присутній і представляє закон Президента, надамо можливість відповісти на ваше питання.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Умови Міжнародного валютного фонду вони базуються на тому, що держава повинна залишатись кредитоспроможною. Так само як і будь-який кредитор, будь-яка людина, яка іде в банк, в бізнес, він повинен довести, що в нього є бізнес-план, як він гроші зароблятиме. Відповідно інвестиційна привабливість і верховенство права – це те, що породжує упевненість у наших кредиторів у тому, що з державою можна працювати і її фінансова спроможність залишитись високою з тим, щоб такий кредит повернути. Відповідно Міжнародний валютний фонд не цікавлять аспекти, які не впливають на фінансову спроможність повернути кредит. Ми доводимо нашим кредиторам, що у нас є бачення, що у нас є тренд і є, вірніше, або розуміння того, як ми залучатимемо інвестиції, як у нас буде формуватися приток капіталу і як у нас формуватимуться кошти, за рахунок яких ми погасимо заборгованість.

Верховенство права як частина інвестиційного клімату, як частина умов, необхідних для залучення прямих іноземних в тому числі інвестицій, але і внутрішніх так само, є ключової умовою в тому, щоб переконати кредиторів у нашій платоспроможності. Тому це є частиною програми.

Дякую.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую за відповіді, пане міністр.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Дякую, пане голово.

Одне з питань, яке я хотів задати, колеги уже задали, щодо кількості справ.

Ще, Денис Леонтійович, скажіть, будь ласка, ви сказали, що зараз ведуться консультації з Верховним Судом з приводу, я так розумію, звуження, оскільки вони готові забрати, як ви висловилися, найбільш важливі

категорії справ. Тобто ведуться консультації в напрямку звуження тієї кількості справ в порівнянні з тим, яка міститься зараз в законопроекті. Правильно я вас зрозумів?

МАЛЮСЬКА Д.Л. Можливо, якщо це вдасться. На даний час формулювання не було. Проговоримо, продискутуємо і визначимось потім в подальшому, яким чином нам потрібно реагувати на відповідні пропозиції, і в тому числі парламентарів. Нам немає жодного бажання завалити і покласти Верховний Суд України, який би не зміг справитися з такою категорією справ. Можливо, це може бути вирішено шляхом збільшення кількості суддів, відповідно які розглядають адміністративні справи перерозподілу, можливо, це не можна вирішити шляхом якихось адміністративних заходів. Але знову ж таки зараз ця дискусія цілком однозначна, що відповідні заходи можуть бути вжиті. І текст, змінимо формулювання до другого читання, якщо ми дійдемо висновку про таку необхідність. Поки що формулювання, яке зараз, я вважаю достатнім.

БАБІЙ Р.В. І ще скажіть, будь ласка, чи моделювали ви от в процесі своїх консультацій, не знаю, перед поданням законопроекту чи після вже, з Верховним Судом, наскільки передача цих справ, нехай навіть меншої кількості, вплине на строки розгляду інших справ, особливо щодо Великої Палати?

МАЛЮСЬКА Д.Л. По Великій Палаті є певна проблематика. Можливо, це буде предметом ще одного окремого законопроекту, який спрямований буде на вирішення того, щоб Велика Палата не займалася дрібними справами.

Зараз це, знову ж таки, в нас немає готового формулювання, що саме ми можемо забрати з Великої Палати, на те, що вони скаржилися, це те, наприклад, будь-які дрібні оскарження указів, наприклад, Президента,

....., наприклад, оскарження звільнення голови райдержадміністрації або щось подібне, що не є настільки важливим і актуальним, щоб такого роду справу розглядала Велика Палата.

Ми після завершення дискусії обговорення з Верховним Судом повернемося до комітету з консультаціями, щоб зареєструвати відповідні законопроекти, якщо буде згода усіх учасників цієї дискусії.

БАБІЙ Р.В. І останнє запитання, Денис Леонтійович. Скажіть, чи розглядали ви інші моделі... Ну, от я розумію, головна проблема – це багато питань до Окружного адмінсуду міста Києва. Чи розглядали ви інші моделі, які були би направлені на досягнення цієї мети, яку ви зараз намагаєтеся досягти цим законопроектом? От в альтернативних, наприклад, пропонується передати цю категорію справ до суду апеляційної інстанції як до суду першої, щоб вони розглядали як суд першої інстанції, і апеляційною інстанцією зробити Верховний Суд. Що цю модель розглядали, якщо розглядали, то чому все-таки зупинилося на моделі Верховний Суд - Велика Палата?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, да, зараз Денис Леонтійович відповість.

Я ще раз дозволю собі нагадати, що зараз ми розглядаємо на стадії попереднього розгляду. Я вважаю, що ці питання більш доречні до розгляду при підготовці для першого читання, але відповідне питання було задано.

Денис Леонтійович, будь ласка.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую.

Така опція дійсно залишається, ми її готові розглядати. Але знову ж таки після детальних консультацій з Верховним Судом і з колегами з Офісу Президента, тому що знову ж таки у нас є потреба частину справ, доцільність, можливо, забрати з Верховного Суду і з Великої Палати, та

розвантаживши її трохи. Частину повноважень додатково ми потенційно можемо передати з ОАСКу на апеляційну інстанцію.

Але це потребує детального проговорення. Модель кінцева, як це зробити, як це має виглядати, ще не готова з розрахунками. Буде готова з розрахунками, ми зробимо наступний крок, теж подамо інший законопроект. Поки що перший крок – це передача оскаржень НПА до Верховного Суду, як суду першої інстанції. На цьому реформа навряд чи закінчиться, тому що є ще недоліки під час розгляду відповідних позовних заяв.

БАБІЙ Р.В. Дякую за відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Макаров, потім народний депутат Демченко.

МАКАРОВ О.А. У нас знову класична ситуація, коли Президент подає законопроект, пояснювальна записка там, фактичне пояснення на одну сторінку, з якої загальні фрази доповідає Кабінет Міністрів в особі міністра юстиції, а потім всі разом збираються проконсультуватися і зібрати статистику для того, щоб з'ясувати, що ж ми таке подали і як це вплине на завантаження, і яким чином у нас Верховний Суд, який, згідно Конституції, хочу нагадати, є найвищим судом в системі судоустрою, не стане найнижчим судом в системі судоустрою.

Тому зараз у нас підсудні вже справи до Президента, Верховної Ради, ВРП, ВККС, це займає якийсь час. Можливо, ви знаєте, скільки в даний момент Верховний Суд розглядає справ як суд першої інстанції. Можливо, можна повідомити.

Також я хочу вас запитати, ви точно маєте це знати як міністр юстиції, скільки в нас в Україні центральних органів виконавчої влади?

І відповідно, коли ви пишете "інші органи, діяльність яких розповсюджується на всю територію України", то наведіть приклад і скажіть, скільки в нас таких органів, суб'єктів владних повноважень?

Ну, і відповідно статистика, от зараз я хочу знати, скільки подібних справ розглядалося, наприклад, за останні два роки, за 2019-2020 рік. І, ну, відповідно, там можна зробити, що там середня кількість перейде до Верховного Суду. Так само мені не зрозуміло, чого зразу до Верховного, а не до Апеляційного, якщо ми хочемо розвантажити.

І найголовніше, з точки зору державної безпеки, я тут ставлю питання, я прошу на всі питання мої відповісти. Можете змодельовати, скільки потрібно юристів, які будуть фінансуватися, я не знаю, державою-агресором, якимись ворогами України для того, щоб зараз просто завалити Верховний Суд позовами і заблокувати роботу Верховного Суду як суду касаційної інстанції? Тобто скільки треба зусиль прикласти для того, щоб оцю негативну річ диверсійну зробити?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Денис Леонтійович, будь ласка.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую за запитання.

Конкретна статистика. Статистика любить цифри. Про перелік... вірніше, і цифру, точну цифру за останній рік, скільки справ такої категорії розглядалося ОАСКом, і кількість, і перелік органів, оскарження яких потрапить до Верховного Суду, то ми точно надамо протягом кількох днів, точно це буде до розгляду комітетом законопроекту по суті щодо його підготовки до першого читання. Як я вже згадав, цифра ця складає близько 4 тисяч, 4 з хвостиком, там кілька сотень зверху. Точну цифру, знову ж таки, зараз не можу надати. Є представник Верховного Суду, можливо, він скаже точну цифру, але до засідання комітету і усі статистичні дані вам буде надано.

Щодо можливих дій юристів, фінансованих країною-агресором, то насправді це може трапитись у будь-який момент і не обов'язково це може трапитись з Верховним Судом. Якщо є ідея чи бажання держави-агресора заблокувати розгляд подібних справ, вони так само можуть заблокувати Окружний адміністративний суд міста Києва.

Відповідно ми не просто створюємо якусь нову категорію справ, створивши новий ризик. Ми ризики розподіляємо, оскільки зараз місце концентрації усіх ризиків – це ОАС, який розглядає практично все на світі. Відповідно розклавши "яйця у різні корзини", ми ризики навпаки зменшуємо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Маслов. Потім Демченко.

МАСЛОВ Д.В. Так, колеги, ну, звичайно, що хотілося б почути Верховний Суд. Для мене особисто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запитання до представника автора.

МАСЛОВ Д.В. Так, я задам, поставлю зараз питання. Для мене є знову ж таки дивним, коли консультації починаються після внесення законопроекту, вивчається статистика. Це вже всі відмітили від такого суб'єкта подання як Президент.

Я хочу... І в розрізі конституційності даного законопроекту я ще раз хочу поставити питання вже. Я відкриваю пояснювальну записку до даного законопроекту. Зазначено, що цілями та завданнями проекту закону є запровадження належного високого рівня суддівського розгляду адміністративних справ щодо оскарження актів і так далі, і тому подібне. Це конституційність закону.

Цілі і завдання для мене, ну, для того, щоб визначити відповідність Конституції. Що закладено в цілі та завдання? Тому що тільки що від доповідача я, ставляти перше запитання, почув, що це є виконання домовленості з Міжнародним валютним фондом. Якщо цілями та завданням є виконання домовленості з Міжнародним валютним фондом... зміну компетенцій одного суду, то, ну, скажемо так, приймати рішення щодо його конституційності я буду, виходячи з цього.

Тому і хотілось ще раз почути, все ж таки, що є ціллю даного законопроекту. Бо особисто я бачу, що є претензії суспільства, всі ми їх знаємо, до окремих суддів окремо взятого суду. І ми вирішуємо це питання не шляхом відповідними правовими заходами до тих чи інших осіб, а зміною предметної підсудності взагалі цього суду.

Можливо, я можу надати пораду. У нас є можливість створювати просто окремий суд. Можна було з таким же успіхом створити окружний адміністративний суд з позначкою 2 чи там з приміткою номер 2 і передати йому і не чіпляти Верховний Суд України в цьому питанні. Коли законопроект вноситься Президентом, спочатку ж потрібно якось проконсультуватися принаймні з тими, хто принаймні розбирається в цій тематиці, в питаннях судоустрою з цим самим Верховним Судом.

Це моє таке запитання справжні цілі даного законопроекту для того, щоб вирішити питання конституційності і не впливу будь-яких західних партнерів на судову гілку влади? І врахуйте можливість створення з позначкою 2 окружного адміністративного суду.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую за запитання.

Метою закону не є і ніколи не було виконання програми з МВФ. Нагадую ще раз: метою закону є вирішення якраз проблеми, вказаної в пояснювальній записці, це вдосконалення розгляду окремої категорії справ, перегляду, законності нормативно-правових актів органів виконавчої влади. Ця категорія справ, так само інші категорії справ важливі розглядаються

зараз в одному суді – Окружний адміністративний суд міста Києва. Ніхто, безумовно, не каже, не згадує ОАСК ні в програмі, ні деінде, тому що за законом оперує повноваженнями: адміністративний суд, юрисдикція якого поширюється на територію міста Києва.

Власне, мова йде про цей суд, так сталося. Чому ми там не... Про те, що потрібно перевірити і вжити дисциплінарних заходів до окремих, так, згодні. Проте ідея законопроекту, власне, позиція покладена в основу, проблема не лише в людях, а і в інституції як такій, в інституції, в якій сконцентрована надмірна кількість повноважень. Власне, не знаю, найбільше зараз фігурує в медіа голова суду пан Вовк, але він не був постійно головою суду, а що до цього був, якщо я не помиляюсь, пан Бачун, до якого теж фігурувало багато чого і всяких історій в медіа. Змінимо керівництво суду і інших суддів, рано чи пізно історія ризикує повернутися, принаймні чимало експертів сходяться до цієї думки.

Тому проблема має бути вирішена подвійним шляхом. З одного боку, дійсно, мають бути, вживатися ефективні дисциплінарні заходи до суддів, які порушують законодавство чи етику. З іншого боку, системним рішенням є також зменшення концентрації надмірних повноважень у суду, юрисдикція якого поширюється на територію Києва. Оце подвійне вирішення це є загальна мета, скажімо так, стабілізувати ситуацію з переглядом такої важливої категорії справ.

Дякую.

МАСЛОВ Д.В. Дозвольте, я просто своє питання все ж таки поясню, про що воно було питання.

Цілями та завданнями є запровадження належного високого рівня суддівського розгляду адміністративних справ.

Скажіть, будь ласка, от там є претензії до окремих персонажів конкретного суду, так. Всі інші судді як встановили, що у них немає належного рівня, зараз зачитую ще раз, "належного високого рівня

суддівського розгляду адміністративних справ"? От конкретне запитання, встановили, що у суддів, які розглядають зараз ці справи, немає належного суддівського рівня розгляду таких адміністративних справ, тому що це зазначено в цілях та завданнях законопроекту.

ВЛАСЕНКО С.В. Кваліфікаційні оцінювання пройшли тоді.

МАСЛОВ Д.В. Так, у мене питання, як встановили? Тобто, можливо, кваліфікаційні оцінювання вони не пройшли, можливо, була велика кількість скасувань, можливо, Верховний Суд поскасовував ті рішення, які приймали некваліфіковані кадри.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дивіться, у пояснювальній не вказано, що в суддів ОАСКу немає достатньої кваліфікації.

МАСЛОВ Д.В. Там так зазначено.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Можна я закінчу? Що навпаки, ідея в тому, що у Верховному Суді судді і досвід, і, власне, можливості для розгляду, бачення, вони вище ніж суддів ОАСК, і вимоги до суддів Верховного Суду вищі. А, власне, це підкреслювалося законопроектом, без жодних там образ для усіх суддів ОАСКу.

А щодо, власне, кваліфікаційного оцінювання, то це ж загальновідомий факт, що ні, вони не проходили оцінювання. Але знову ж таки це питання щодо іншого напрямку реформи, це, власне, робота з людським фактором, оцінювання і ефективного застосування дисциплінарних санкцій.

Зараз мова йде про законопроект, про зміну законодавства і про надмірну концентрацію повноважень. Це різні історії, і їх потрібно розглядати окремо, хоча мета одна й та сама і там, і там – це забезпечити належний ефективний розгляд такої категорії справ і повернути довіру

суспільства до адміністративного судочинства у важливих справах, пов'язаних з оскарженням нормативно-правових актів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Демченко, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Доброго дня, пане Денисе! В мене було одне питання, але після того, коли пролунало декілька відповідей, то цих питань в 10 разів більше з'явилося. Я навіть не знаю, з чого починати.

Давайте з того, що все-таки... Ну, спочатку почнемо.

Я згоден із своїми колегами, що перед тим, як аналізувати той чи інший законопроект, от як готувати законопроект, ми маємо розуміти, з чого ми виходимо, яка в нас мотивація, внаслідок чого виникає той чи інший законопроект. Оскільки от на мою думку, коли ми, наприклад, на сьогоднішньому засіданні щодо цього законопроекту маємо вирішувати питання конституційності чи відповідності положенням Конституції даного законопроекту, ми маємо виходити ширше до цього, підходити ширше до цього питання, а саме розуміти конституційність мотивації пропонування прийняти відповідний законопроект. Якщо мотивація є неконституційною, то, на мою думку, той законопроект, який пропонується внаслідок цієї мотивації, також не може бути проголосований у Верховній Раді і буде йти всупереч з Конституцією.

Ну, напевно, тут багато було сказано намеками, чому ви не в цей законопроект, а я хочу прямо казати про те, що є інформація, яка використовується, напевно, вже всіма, вона є відкритою, і є відповідні публікації, пов'язані з діями нібито суддів ОАСКу, діями, які, ну, якщо вони і відповідають дійсності, ну, точно не співміщуються чи не відповідають статусу судді, да, добросовісному судді, ну, взагалі судді, на мою думку.

Якщо ця ситуація в нас існує один день, це одні наслідки для судової системи і взагалі для країни. Якщо один місяць, це інші наслідки, вже, на

мою думку, гірші. А якщо більше, ніж рік, то я перепрошую, це вже ми взагалі не маємо права обговорювати будь-які рішення на рівні державних органів і посадовців державної влади щодо вирішення цієї проблеми. Оскільки ми не можемо сказати, що це вже проблема, якщо ми її не вирішили, не визначили, що дійсно це відповідає дійсності ці обставини і особа визнана судом винною, то, я перепрошую, щонайменше щодо суддів більше, ніж рік танцювати біля цієї проблеми, ми не маємо право ніхто, насамперед, державні органи.

Наскільки мені відомо і відомо моїм колегам, ініціатива відповідна була саме внаслідок того, що є відповідні питання до складу, діючого складу окружного адміністративного суду міста Києва. Хотілося б зрозуміти, на вашу думку, чи відповідає це мотивам на сьогоднішній день взагалі вирішення проблеми цієї, і чи має вона бути вирішена суддями ОАСК саме в такий спосіб, а саме відібрання частини повноважень, які у них на сьогоднішній день передбачені діючим законодавством?

Дякую. Це перше питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Денис Леонтійович, будь ласка.

МАЛЮСЬКА Д.Л. По черзі, о'кей.

Да, безумовно, ми вважаємо, що проблема має бути вирішена в тому числі шляхом відібрання частини повноважень у ОАСКу. Але проблема повністю вирішена цим не буде, безумовно. Тому Президент запропонував одразу кілька законопроектів, спрямованих на поліпшення роботи судової гілки влади. І знову ж таки цим теж не обмежується кількість заходів, які слід вжити, але разом вони точно дадуть позитивні зміни в тому, як працює судова гілка влади.

ДЕМЧЕНКО С.О. Друге питання. Пане Денисе, в мене внаслідок вашої відповіді, підтвердження, і внаслідок того, що ви попередньо сказали, що

відповідні зміни направлені на вдосконалення розгляду відповідної категорії справ. Я хотів би зрозуміти логіку тоді. Якщо відповідним законопроектом автори вважають, що вирішується проблема сумнівів щодо суддів ОАСКу та вирішується проблема з відповідною категорією справ, чи не є, на вашу думку, тоді незрозумілим щодо іншої категорії справ, яка залишається в ОАСКу? Насамперед в якому розрізі – в тому, що ця інша категорія справ буде розглядатися суддями, які, на думку авторів, є сумнівними, що категорія справ, яка залишається на розгляд в ОАСКу, вона буде розглядатися в системі, яка є не такою досконалою, я не кажу не досконалою, а не такою досконалою, як буде система по тим категоріям справ, про які зараз іде мова в нашому законопроекті.

Чи не виглядає це таким чином, що особи, які звернуться до ОАСКу з цих категорій справ за захистом своїх прав, вони отримають рішення, які будуть наслідком чи рішенням суддів, до яких є сумнів з боку авторів цього законопроекту? Тобто є сумнівними ці рішення. Чи не будуть ці рішення недосконалими, оскільки вони будуть прийняті в недосконалій системі, саме ця категорія справ? Оскільки ви їх залишаєте без вдосконалення системи.

Будь ласка, дякую.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую за запитання.

Ні, вважаємо, що це не матиме такі наслідки, оскільки практика передачі окремих справ до суду апеляційної інстанції або до Верховного Суду України... Верховного Суду, перепрошую, як суду першої інстанції вона є достатньо поширеною і часто зустрічається у чинних процесуальних кодексах. Відповідно це зовсім не означає про те, що справи, які залишилися у суді першої інстанції на рівні місцевих судів, що це якось дискредитує їх статус чи ставить під сумнів рішення, які вони виносять як суди першої інстанції. Зовсім ні, система формується таким чином, щоб забезпечити поєднання складності справи з відповідною кваліфікацією суддів.

Крім того, у даній ситуації є, можливо, частково унікальність не тільки в тому, що ми намагаємося поєднати кваліфікацію складністю справ і їх важливістю, але і також із вирішенням проблеми надмірної концентрації повноважень у адміністративного суду, юрисдикція якого поширюється на місто Київ.

Тому, власне, вважаємо, що це стандартна практика, і практика, яка довела свою ефективність. Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Тоді скажіть мені відповідь на таке питання ще. Ви одним із завдань хочете уникнути надмірної концентрації відповідної категорії справ в суді ОАСК. Так ви передасте відповідні категорії справ у Верховний Суд. Не вбачаєте ви, що буде надмірна концентрація відповідних категорій справ та інших справ Верховного Суду внаслідок цього? Ви ж не розподіляєте ці справи між кількома судами, ви їх передасте з одного суду, де надмірна концентрація, в інший суд. Там також по вашій логіці буде також надмірна концентрація.

Будь ласка, прокоментуйте.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую за запитання.

Запитання дійсно гарне. Але Верховний Суд за дефініцією це судова гілка влади, до якої висуваються найбільші вимоги, прикута найбільша увага, яка має спеціальну процедуру добору суддів. Відповідно ця інстанція навіть репутаційно з огляду на порядок її формування, з огляду на вимоги, які до неї висуваються, впорається із завданням концентрації повноважень ліпше, ніж це може зробити ОАСК зараз.

Але знову ж таки в довгостроковій перспективі, я з вами згоден, після того, як буде відновлено довіру суспільства до всіх ланок судової влади, буде доведено ефективність розгляду справ усієї системи, можливо, ми прийдемо до того, що знову ж таки окремі категорії справ, їх порядок розгляду

доведеться знову ж таки переглядати. Але це точно не перспектива найближчих кількох років. Процес буде тривалим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми потихеньку знову за нашою традицією входимо в суть законопроекту і...

ДЕМЧЕНКО С.О. Пане Андрію, всі ці питання, вони пов'язані з питанням, чи відповідають положення даного законопроекту положенням Конституції. Це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто хочу ще раз нагадати.

ДЕМЧЕНКО С.О. Жодне з цих питань виключно на відповідність Конституції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергій, продовжуйте, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

У мене останнє питання щодо на відповідність Конституції в тому числі. Колеги вже казали про суть цього законопроекту, і ви коментували, пане Денисе. Але є відповідна невеличка зміна, невеличка, напевно, за кількістю букв, але дуже велика за суттю в цьому законопроекті, про яку ще не казали. Це зміна терміну "нормативно-правові акти".

Ви пропонуєте розширити даний термін, при цьому, на мою думку, є протиріччя між статтею 57 і 58, яка визначає нормативно-правові акти і відповідні наслідки, які існують для нормативно-правових актів, між запропонованою вашою термінологією. Будь ласка, ваша думка щодо цього питання.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Це вже обговорення прямо зовсім деталей формулювання законопроектів...

ДЕМЧЕНКО С.О. Ви скажіть на відповідність Конституції, пане Денисе.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Я пропоную, тут немає невідповідності до Конституції в будь-якому тлумаченні терміну "нормативно-правові акти". Ми готові окремо зустрітись з депутатами, проговорити будь-які нюанси питань, які можуть виникнути в даній ситуації. Ми не плануємо жодних якихось кардинальних, доктринальних змін до того, що таке є нормативно-правовий акт і як він має застосовуватися в системі ...*(Не чути)*

ДЕМЧЕНКО С.О. Да, але ж ви змінюєте цей термін, ви розширюєте його, ви інші акти вводите в розуміння "нормативно-правові акти", з якою логікою тоді? Якщо ви не намагаєтесь розширити термінологію. Ви її розширите в даному випадку, що таке нормативно-правові акти.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Ми пропонуємо окреслити коло актів, оскарження яких буде розглядатися у Верховному Суді як суді першої інстанції. Такі акти можна назвати як завгодно, але з метою застосування цієї статті, це коло буде саме таким, як воно описано у змісті такого відповідного законопроекту.

ВЛАСЕНКО С.В. Так давайте назвемо їх "бандитські акти". Бо там же ж мова про тарифи у вас іде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович!

ВЛАСЕНКО С.В. *(Не чути)*

МАЛЮСЬКА Д.Л. З нормотворчої техніки, їх можна назвати навіть "чебуреком", щоб не було змішування понять. Головне, щоб було зрозуміло, що під чим "чебуреком" розуміється, яка його...

ВЛАСЕНКО С.В. Грабіжницьке, воно буде відповідати суті цих актів.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Але в будь-якому випадку порушень Конституції тут не вбачаю.

Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую. Зрозуміло.

_____. Репліку дозвольте, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. да.

_____. Просто репліку. Я насправді, ну, розумію і поважаю фаховість доповідача як міністра, йому просто випала нелегка доля сьогодні представляти на комітеті цей законопроект. Тому, ну, я навіть...

ВЛАСЕНКО С.В. Не треба ходити з чужим.

_____. Да. А що стосується от висловлювань пана міністра, що окремо можемо зустрітися з депутатами для роз'яснення, от, власне, ми тут і зустрілися для того, щоб отримати всі ці роз'яснення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я тоді пропоную надати слово співголові підкомітету Михайлу Миколайовичу Новікову, вчора відбулося засідання підкомітету. Потім

приступимо до обговорення, в якому ми зараз вже по факту знаходимося. Я потім пропоную надати слово представнику Верховного Суду пану Расіму Бабанли, а після цього передати слово народним депутатам, якщо ніхто не заперечує.

Михайло Миколайович, будь ласка.

НОВІКОВ М.М. Дякую.

Шановні колеги, дійсно, вчора, враховуючи, що ми розглядали три законопроекти, враховуючи те, що вони знаходяться на стадії попереднього розгляду, підкомітет з питань правосуддя ухвалив запропонувати комітету рекомендувати Верховній Раді включити законопроект 5067 до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради. Ми також прийняли рішення щодо інших законопроектів альтернативних. Вважаємо, що їх наявність якраз і дає можливість вирішити альтернативно варіативно вирішити питання щодо зміни предметної підсудності даної категорії справ. Тому вважаємо, що можна чи законопроекти внести до порядку денного і вже на стадії попереднього розгляду уже дискусію, яка сьогодні відбулася.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Миколайович, ви, мабуть мали на увазі на стадії підготовки до першого читання?

НОВІКОВ М.М. До першого читання, так, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую.

Пан Расім Бабанли. Було декілька таких питань, які стосуються, тобто прошу вас просто прокоментувати, якщо маєте відповіді на питання, будь ласка. І ми також направляли відповідного листа до Верховного Суду, якщо ви маєте інформацію, коли ми отримаємо відповідь, будемо вдячні.

БАБАНЛИ Р.Ш. Шановні народні депутати, з приводу судової статистики хотів би вас поінформувати, що на сьогодні судова статистика здійснюється відповідно наказів, які затверджуються Державною судовою адміністрацією, і по тим показникам, які затверджені в цих наказах. Я веду до того, що, на превеликий жаль, офіційної статистики за будь-якими показниками, які би нас цікавили, ми отримувати миттєво не можемо. Саме щодо цих справ, які сьогодні обговорюються, то Верховним Судом було направлено звернення в адміністративні суди для того, щоб в такому собі ручному порядку зібрати інформацію щодо саме тих категорій справ, які цікавлять в межах аналізу цього законопроекту.

Було направлено два запити. Один запит стосувався, скажімо так, загальних категорій справ, які становлять таку спеціальну юрисдикцію Окружного адміністративного суду, тобто справ, пов'язаних із оскарженням дій різноманітних органів державної влади, центральних органів виконавчої влади. Всього таких справ розглядається окружними адміністративними судами України 10 тисяч. Тобто це всіх тих категорій, які пов'язані з оскарженням саме органів і юрисдикція яких поширюється на всю територію України. Із цих справ, те, про що казав Денис Леонтійович, 4 тисячі 700 справ – це справи по оскарженню рішень дій чи бездіяльності центральних органів виконавчої влади та органів юрисдикція яких поширюється на всю територію держави. І в цю ж категорію входять справи по оскарженню нормативно-правових актів.

Другий наш запит стосувався інформації про те, скільки ж справ щодо оскарження безпосередньо нормативно-правових актів. На цей запит, на жаль, нам буквально нещодавно надійшла відповідь про те, що таку інформацію окружні адміністративні суди надати не можуть, оскільки відсутня така технічна можливість витребувати цю інформацію з діловодства. Тому на сьогодні ми думали, яким чином все-таки зорієнтуватись по оцій кількості.

Також задавалось питання про кількість справ, які розглядались Верховним Судом як судом першої інстанції. Так ось, в минулому році таких справ було розглянуто 543 Верховним Судом як судом першої інстанції, адміністративним, касаційним адміністративним судом. Всього таких справ на розгляді перебувало 700. Тобто з 700 розглянуто 543. Якщо також задатись питанням, скільки всього касаційним адміністративним судом було розглянуто справ у минулому році, то таких справ 46 тисяч. Всього 46 тисяч, з них як судом першої інстанції 543.

Тобто повертаючись і підсумовуючи. У нас є цифра загальна, скільки всього справ по оскарженню рішень дій і бездіяльності, в тому числі нормативно-правових актів. Таких справ 4 тисячі 700. Скільки з них по оскарженню саме нормативно-правових актів, ми на сьогодні не знаємо. Але розуміємо, що в усій цій питомій вазі 4 тисяч 700 справ ми вважаємо, що це доволі таки не значна кількість, яка може вимірюватися десь десятками відсотків від загальної цієї кількості, і думаємо над тим, як все-таки здобути більш детальні орієнтири по цьому питанню.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, пане Расіме, за інформацію дуже важливу для членів комітету. І просимо, коли ви отримаєте відповідні більш там чіткі статистичні показники від судів, які ви запитали, то ми будемо вдячні за відповідь на запит від комітету.

Шановні колеги, мабуть, якщо є питання до pana Расіма Бабанли? Так, Денис Маслов, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Дякую.

Пане Расіме, добрий день! Скажіть, будь ласка, ми почули, що з вами проводили консультації до подання цього законопроекту, і плануються подальші консультації. От хотів спитати, чи дійсно проводилася з вами консультація, я маю на увазі, з Верховним Судом? Яка позиція була

Верховного Суду висловлена щодо положень цього законопроекту ще до його реєстрації в стінах парламенту, і як консультації проводяться далі? Тому що, чесно кажучи, мені досить дивно чути, що статистику ви отримуєте лише зараз, а консультації з вами проводилися ще до реєстрації законопроекту. Дивно це виглядає.

І я так зрозумів, що ми не можемо отримати всієї статистики, якщо не зможете, не відповідайте. Але яка кількість апеляційних оскаржень, на вашу думку, в цій категорії справ? Бо ми маємо розуміти, скільки Великій палаті доведеться розглянути справ.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

БАБАНЛИ Р.Ш. Дякую вам за запитання, пане Денисе.

Ну, як вже сказав пан міністр, ці консультації, це не можна сказати, що це вже завершений процес, оскільки вони передбачали в тому числі необхідність витребування статистики, і на базі цієї статистики уже продукування якогось узгодженого рішення і по питанням категорій, і по всьому іншому. Тому наразі ще рано підводити ризику і казати, що це вже як є якісь висновки за результатами цих консультацій, тобто все в процесі.

З приводу того, скільки в апеляційному порядку переглядається цих справ, поки що в нас цієї інформації немає. Для також орієнтиру, Великою палатою за попередній рік було всього розглянуто 1 тисячу справ. Тобто якщо допустити, що це буде декілька тисяч і допустити, знову ж таки, що в нас правову традицію входить доволі великий відсоток оскарження тих рішень, які мають суттєве значення, а рішення про оскарження нормативно-правових актів, воно, напевно, все-таки належить до цієї категорії, то це може бути доволі таки суттєве навантаження на Велику Палату. Але, знову ж таки, як сказав Денис Леонтійович, там є потенціал щодо зменшення переліку тих справ, які перебувають на розгляді Великої Палати щодо,

наприклад, запитів про доступ до публічної інформації такими суб'єктами як Верховна Рада чи Президент. Тобто тут це питання, ну, яке потребує подальшої аналітики, в тому числі і статистичної.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Дякую.

Задля об'єктивності приблизно таке саме питання як я задавав міністру юстиції. Скажіть, будь ласка, від вас прозвучало, що там кількість справ з тої статистики, яку ви маєте, десь біля 10 відсотків, да, від загальної кількості, що зараз, скажіть, будь ласка, у Верховному Суді моделювалося от збільшення навантаження з урахуванням поправки на те, що, ну, це не може бути математичне збільшення, да, бо 10 відсотків, повільніше справи будуть розглядатися. Ми ж розуміємо, що розгляд справи Верховним Судом як судом першої інстанції – це по строкам, по термінам розгляду це зовсім інше, ніж розгляд справи як касаційної інстанції. Так само і Велика Палата, ну, так само і Велика палата розгляд справ, невелика категорія справ Великої Палати і розгляд справ в апеляційній, як апеляційної інстанції, це зовсім інші часові рамки. Чи робилися такі, скажімо так, дослідження, моделювання?

БАБАНЛИ Р.Ш. Дякую вам за запитання.

Ви абсолютно праві в тому, що цей аспект потрібно брати до уваги також. Тобто це такий коефіцієнт, скажімо так, складності цієї справи. І, звісно, що є відмінності по тому, як розглянута справа в порядку першої інстанції і касаційно. Також в таке моделювання необхідно з-поміж іншого включати і питання касаційних фільтрів, які діють на сьогодні, і як саме вони забезпечать до яких результатів. Це моделювання в процесі, тому що ці дані є

дуже свіжими і ще не встигли ми їх опрацювати для того, щоб казати, що вже є якась модель і сприйняття навантаження.

БАБІЙ Р.В. Дякую за відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я думаю, що при підготовці до першого читання нам буде дуже доцільно після отримання відповідних інформацій на наші запити провести обговорення або на площадці підкомітету, або в робочому порядку цих дуже важливих питань для того, щоб ми більш, так скажемо, уважно змогли вирішити це питання при підготовці цих законопроектів до першого читання.

Шановні колеги, хтось хоче висловитись щодо законопроектів, коригування нашої стадії попереднього розгляду? Народний депутат Власенко, Макаров, Маслов. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую. Дякую, шановний пане голову.

По-перше, давайте скажемо чесно, що цей законопроект або ці законопроекти до судової реформи не мають ніякого відношення, бо в ЗМІ презентується цей законопроект як один із елементів судової реформи. Це до судової реформи немає ніякого відношення. Це теза перша.

Теза друга. Я хочу нагадати колегам, я переконаний, що багато хто тоді практикував, я теж тоді не був членом парламенту, але до 2005 року Окружним адміністративним судом міста Києва був Печерський районний суд, який розглядав всю ту саму категорію справ і навіть ще більше, бо тоді він розглядав і скарги він розглядав і скарги надії ВРП і скарги надії Верховної Ради, і скарги надії Президента. І тоді всі кричали: "Ой, поганий Печерський суд!". Я погоджуюсь, були величезні питання, але тоді всі говорили: "Давайте ми передамо, створимо ОАСК, передамо туди і все, і буде нам всім щастя! І ми попризначаємо туди нових суддів, і це буде судова реформа!". Прошло років 10 і почали говорити: "Ні, ОАСК поганий!"

Давайте заберемо це у ОАСК! Передамо новому суду, Верховному Суду і буде це реформа, і буде всім щастя!".

Ще раз, це не реформа – це нещастя. І якщо це відбудеться, я переконаний, що через якусь кількість років знову ми з вами або ми з вами і нові депутати будуть кричати: "Поганий Верховний Суд!", "Давайте заберемо цю компетенцію у Верховного Суду!", "Давайте створимо міжгалактичний суд!", "Нью-Васюки передамо туди!", замість того, щоб здійснювати реальну глибоку реформу судової системи. Нам пропонують вчергове магію простих рішень і підміняють поняття. Це перше.

Тепер друге, колеги. З точки зору конституційності. Велика Палата і Верховний Суд в цілому не створювались ані як суд першої інстанції за Конституцією, ані як суд апеляційної інстанції. І ці повноваження надаються Верховному Суду лише як виключення, абсолютне виключення. Саме тому, що ці суди створювалися як касаційний суд. І така маленька математика, вона не зовсім точка, бо у нас немає точної статистики. Але якщо, не дай Боже, 4 тисячі справ поділити на 40 суддів, на 48, якщо бути точним, суддів Касаційного суду адміністративного, а помножити на 5, бо вони будуть слухати п'ятірками, то це вийде 400 справ у рік на п'ятірочку. Ви собі уявляєте що це буде? А я вже не кажу, що буде у Великій Палаті.

А це означає, шановні колеги, одну просту річ – обмеження права громадян на доступ до правосуддя. Оце називається конституційною мовою. А відтак, в цьому законопроекті вбачається пряме порушення 157-ї Конституції, обмеження прав громадян на доступ до правосуддя. І це все підтверджується. Насправді я щиро вдячний міністру юстиції за його позицію абсолютно чесну і справедливу. Він сказав, хлопці, законопроект сирий, законопроект не обговорений, під нього немає статистики. Ми не розуміємо, що ми хочемо забрати, що ми хочемо передати. Насправді ми це робимо, щоб задовольнити МВФ. Насправді ми це робимо, бо є запити проти ОАСКа. Ну, це ж все чесно. Але це не має ніякого відношення ані до реформи судової системи, ані до Конституції України.

Тому у мене є пропозиція. Насправді я би відклав. Ну, щоб уже чесно, я би визнав цей законопроект як такий, що не відповідає Конституції, якщо ми говоримо про "голу" правову позицію. Але з політичної точки зору, ну, щоб Президент... Я все розумію. Я би порадив пану Президенту так само, як він відкликав свій законопроект про розгін Конституційного Суду, щоб він цей законопроект відкликав, і як мінімум провів консультації. Закінчив проведення консультацій з Верховним Судом, опрацював статистику відповідну, потримав її, зрозумів, яке буде навантаження на суддів Верховного Суду, що це взагалі буде.

А уявіть собі, шановні колеги, що буде відбуватися, не дай, Боже, під час чергових виборів в Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду. Якщо в цей період Касаційний адміністративний суд працює 24 на 7 цілодобово, розглядаючи скарги відповідні у виборчому процесі. А що буде відбуватися з розглядом оцих всіх питань, які нібито хочуть кудись передати?

Тому я є прихильником того, що треба запроваджувати реальну, серйозну, глибоку судову реформу, яка призведе до покращення рівня відправлення правосуддя у всіх судах. Яка забезпечить доступ громадян і підніме рівень відправлення правосуддя і рівень чесних, справедливих правосудних рішень, і як наслідок рівень довіри до судової системи.

А от просте перекидання – давайте перекинемо у Верховний Суд, а потім давайте з верховного в апеляційні, а потім давайте створимо знов суд якийсь окремий, так як створювали ВАКС. Давайте створимо ще якийсь суд, давайте створимо суд для Верховної Ради, давайте створимо для Кабміну. Це шлях в нікуди. Це по-перше. А по-друге, це не відповідає українській Конституції.

Тому я ще раз підкреслю, що на моє переконання зазначений законопроект обмежує права громадян на доступ до правосуддя – раз, не має ніякого відношення до судової реформи – два. А відтак я би щиро рекомендував авторам або представникам автора провести додаткові

консультації до розгляду цього питання з приводу відповідності його або невідповідності Конституції.

І знов-таки, коли вносяться якісь законопроекти, я погоджуюся з паном Масловим, що тут міністр юстиції віддувається за інших. Тут абсолютно очевидно, що інші люди повинні були сидіти і відповідати на це питання. Але, вибачте, пане міністре, сьогодні ви відбиваєте, і тому всі шишки, вибачте, на вас з цього приводу.

Тому я ще раз підкреслюю: з точки зору конституційності ми абсолютно жорстко не вирішуємо жодних питань, не розв'язуємо нічого, навпаки створюємо громадянам перешкоди для доступу до правосуддя. Ми не знаємо статистики, ми не знаємо, як воно буде працювати, ми взагалі не знаємо, як автори хочуть бачити цей законопроект у фінальній редакції, ми не бачимо нічого. І тому я вважаю, що на цій стадії треба рекомендувати пану Президенту відкликати цей законопроект, його доопрацювати і відтак внести доопрацьований зі статистикою, із розумінням стратегії, куди ми рухаємося, як буде проходити судова реформа. І от такий законопроект внести, і я переконаний, що комітет одноголосно такий законопроект підтримує, принаймні для включення його до порядку денного.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, уточнююче запитання. Ви зараз внесли пропозицію щодо визнання цього законопроекту таким, що суперечить Конституції. Це розповсюджується також, ваша пропозиція, і на альтернативні законопроекти, чи ні?

ВЛАСЕНКО С.В. Дивіться, оскільки ми зараз здебільшого обговорювали законопроект президентський, то по відношенню до президентського, очевидно, так, а по відношенню до альтернативних давайте це питання обговоримо, якщо така потреба є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Альтернативні передбачають таку саму модель, тобто...

ВЛАСЕНКО С.В. Не зовсім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, передати відповідну категорію справ із Окружного адміністративного суду, але пропонують там інші інстанції для...

ВЛАСЕНКО С.В. Апеляційні суди.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто мета...

ВЛАСЕНКО С.В. Я зрозумів ваше питання, пане голово, я на нього відповім.

По президентському законопроекту, абсолютно очевидно, що навантаження на Верховний Суд, виходячи із тої статистики, яка є, буде в рази збільшене порівняно із тим, яке воно є зараз. Якщо представник Верховного Суду говорить про те, що лише 543 справи в рік вони розглянули як суд першої інстанції, а зараз у них є 4,7 тисяч справ, із яких якась частина буде передана у Верховний Суд. Це означає, що в рази збільшиться навантаження на суддів Верховного Суду як суддів суду першої інстанції. І це, очевидно, обмежить право громадян на доступ до правосуддя, на мій погляд.

Що стосується апеляційних судів, тут ситуація більш дискусійна. Те, що ці пропозиції теж не є судовою реформою, а є просто маніпуляцією по передачі, по жонглюванню повноважень, це для мене теж очевидно. Але тут не настільки, очевидно, є обмеження права громадян на доступ до правосуддя у цих двох законопроектах.

Тому моя відповідь така, що, якщо по президентському законопроекту в мене є чітке бачення, то тут у мене чіткого бачення немає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, дякую.

Тобто ваша пропозиція щодо суперечності Конституції вона відноситься тільки до основного...

ВЛАСЕНКО С.В. Так, пане голово. Якщо йти... Ще одна фраза, і я завершую. Якщо йти за логікою президентського законопроекту, давайте ми взагалі всі справи в країні передамо в один Верховний Суд, і хай вони слухають ці справи як суд першої інстанції. У нас не буде ОАСКів, у нас не буде печерських судів, у нас не буде нічого – буде один великий Верховний Суд, який, значить, буде слухати всі справи. Це абсурдна логіка, але за логікою Президента, це наш шлях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Знаєте, не хочу нікого образити, але маю сказати, що цей закон, законопроект дуже ілюстративний. Він ілюструє відношення Президента до всіх трьох гілок влади. А точніше, він ілюструє глибину неповаги Президента до всіх трьох гілок влади. Я вам це зараз продемонструю.

У нас згідно статті 93 Конституції право законодавчої ініціативи має Президент, народні депутати і Кабінет Міністрів. Тобто Президент і Кабінет Міністрів – це інші суб'єкти, різні суб'єкти законодавчої ініціативи.

І що ми зараз маємо? Законопроект, який, очевидно, що не підготовлений, законопроект, очевидно, що не пропрацьований, не дописана

до кінця навіть пояснювальна записка, подається до Верховної Ради. Це відношення до законодавчої гілки влади.

На засідання комітету, профільного комітету, представник суб'єкта законодавчої ініціативи не приходить, прямо скажемо. Дзвонить чи там пише чи просить іншу гілку влади Кабінет Міністрів в особі, при всій повазі до міністра юстиції, в особі міністра юстиції, який приходить і, будучи іншим суб'єктом законодавчої ініціативи згідно статті 93 Конституції віддубається зараз за недосконалий законопроект, підписаний Президентом, підготовлений його там помічниками, його оточенням.

І ми, представники Верховної Ради, це з'їли і кажемо, не з'явився суб'єкт законодавчої ініціативи на засідання профільного комітету, нікого не прислав. Але прийшла інша людина, яка не має ніякого відношення до суб'єкта законодавчої ініціативи, конкретно міністр юстиції. І міністр юстиції розкажує, що він якось дотичний до ідей, які висловлювалися колись на якихось нарадах і вони співпадають, то він зараз буде віддубатися і абсолютно нічого не може сказати конкретно.

І тут у нас виступає відношення Президента до судової влади. Судова влада абсолютно чітко сказала, ну, обґрунтовано, ми миттєво, слово "миттєво" я собі записав, не можемо давати статистику. Зате суб'єкт законодавчої ініціативи Президент може миттєво подавати законопроекти, не маючи статистику, яку можна отримати у робочому порядку, якщо миттєво не подавати законопроекти. І тепер судова влада замість того, щоб здійснювати правосуддя, вона займається в ручному режимі, як сказали, пошуком статистики, яка якимось чином обґрунтує законопроект, необхідність подання такого законопроекту і дасть можливість депутатам зрозуміти, власне, про що мова йде з точки зору навантаження, з точки зору статистики. Оця вся сукупна неповага до всіх гілок влади демонструється цим законопроектом.

Тому я просто закликаю зараз оцю, знаєте, лжесолідарність відкинути і під будь-яким приводом – чи відправити на підкомітет на вивчення

конституційності, чи просто прямо сказати представнику, суб'єкту законодавчої ініціативи, що треба надсилати свого представника, який повинен був би нам відповідати, але сьогодні не голосувати. А якщо голосувати, то утримуватись на сьогоднішній день. Краще просто відкласти, для того, щоб не йти, дійсно, у конфронтацію. Я хочу пожаліти, власне, представників правлячої партії і голову нашої фракції. Щоб не переходити у конфронтацію із суб'єктом законодавчої ініціативи, просто сьогодні не голосувати. Для того, щоб було зрозуміло.

Це ж не Президент сказав, я не прийду, чи когось не надіслав. Це у нього є заступник, який відповідає за це. Він каже, та не піду, у мене є більш важливі питання. Ану, давай, міністр юстиції, збігай, будь ласка, здійсни там доповідь по законопроекті недосконало. Я хочу просто зупинити оцей процес неповаги до всіх гілок влади сьогоднішнім розглядом законопроекті. Це саме головне і таке засадниче рішення, яке ми повинні вирішити сьогодні при голосуванні, при вирішенні питання по цьому законопроекті.

Стосовно суті законопроекті, а точніше можливості його включення до голосування щодо включення до порядку денного. Ви знаєте, цей законопроект є класичним прикладом, хрестоматійним прикладом з підручника, як проблема вирішується. Замість того, щоб вирішувати одним інструментом, який є у розпорядженні держави, вирішується іншим інструментом, і для цього залучається Верховна Рада як законодавчий орган.

Знаєте, я колись був адвокатом, тут половина адвокатів сидить. До мене прийшов клієнт, директор, власник трьох заводів, каже, хочу ці три заводи зробити однією юридичною особою. Зараз вони три. Кажу, для чого? Він мені півгодини пояснював-пояснював, а в кінці питаю, то ви не довіряєте своїм директорам? Він каже, так. Я кажу, так поміняйте директорів. Для чого з трьох заводів робити один для того, щоб звільнити трьох директорів.

Є інші інструменти просто, є інші інструменти вирішення питання. А іншими інструментами є створення Вищої кваліфікаційної комісії суддів на засадах, про які ми говорили, яка могла би провести перевірку,

кваліфікаційне оцінювання тих суддів, там п'яти чи десяти суддів, яким ми не довіряємо і заради яких цілий законопроект Президент прислав непропрацьований, недовивчений, і на Верховний Суд покладаємо роботу окружного адміністративного суду тільки тому що ми розігнали 16 місяців назад Вищу кваліфікаційну комісію і досі не можемо її створити.

І я так розумію, що зараз очевидно, що відбувається якийсь саботаж і просто диверсійна діяльність проти судової системи, проти засад української державності: отакими законопроектами, нестворенням Вищої кваліфікаційної комісії, поданням недосконалих проектів про створення Вищої кваліфікаційної комісії і затягуванням розгляду цього питання.

Тому просто для того, щоби показати, яким чином ми відносимося до такої ситуації, не до Президента, не до Кабінету Міністрів, не до шановного міністра юстиції, не до судової влади, щоб показати – до такої ситуації, я пропоную сьогодні взагалі зняти це питання для того, щоб не стати співучасниками цього позорища, яке ми зараз бачимо із законопроектом, який вирішує питання, яке виникло. Замість того, щоб вирішувати прямим, правильно, законодавчо обґрунтованим і конституційно обґрунтованим шляхом, щоб ми не вирішували його іншим шляхом, йдучи тим шляхом, яким не можна зараз йти для того, щоб вирішити одне конкретне питання – недовіру до там десятку суддів адміністративного суду.

Я вже мовчу про те, що НАБУ порушує проти них справу, а Вища рада правосуддя, яку ми також ніяк не можемо реформувати, а Верховний Суд ніяк не може обрати двох представників, сподіваюсь, чесних, законних, протягом вже року, і ми не можемо ні реформувати, ні надати туди порядних людей, підготовлених, непідкупних і кваліфікованих, для того, щоб змінити там якимось чином ситуацію. І ми зараз заблокували роботу фактично ще й НАБУ, яке не може проводити слідчі дії у зв'язку з тим, що Вища рада правосуддя не дає згоду на те, щоб здійснити слідчі дії. От у нас все повністю, що в державі відбувається, і таким чином ми у суб'єкта подання, не

можу, не хочу його називати, бачимо відношення до всього, що відбувається в країні.

Тому ще раз прошу зняти це з сьогоднішнього розгляду, повідомити суб'єкту подання, нехай присилає свого заступника, голову Офісу, який за це відповідає. Тим часом, якщо для цього потрібно перевірити його на відповідність Конституції, давайте відправимо його на підкомітет. Але сьогодні не голосуємо. А якщо раптом будемо голосувати, то я пропоную утримуватися, бути проти для того, щоб поставити крапку у такому відношенні до Верховної Ради зокрема.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Колеги, що стосується висновку про очевидну конституційність самого тексту законопроекту, я особисто не вбачаю прямої такої неконституційності. У мене є серйозні питання щодо цілей і завдань законопроекту, які викладені в пояснювальній записці. Дійсно, дуже серйозні зауваження з цього приводу. У мене є сумніви, які я оголошував щодо змісту цього законопроекту і взагалі його подальшої долі. Очевидно, цей законопроект є не підготовлений належним чином, не проведені консультації з тими стейкхолдерами, як хочете називати, що мало передувати реєстрації законопроекту в Верховній Раді.

Резюмуючи все вище сказане, я не бачу, ще раз, прямого порушення Конституції в змісті самого законопроекту. Відповідним чином буду голосувати. Але маю для себе цілком обґрунтовані серйозні сумніви щодо подальшого проходження даного законопроекту і в комітеті, і в парламенті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Денисе.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Дякую, пане голово.

Я думаю, що всі ми усвідомлюємо, на якій стадії зараз розгляду законопроекту ми знаходимось. І наша досить тривала дискусія стосувалася в більшій мірі все-таки суті законопроекту. Але тим не менше по нашій традиції нам дійсно важливо розібратися все-таки, що ми запускаємо в зал. І це, мені здається, в цьому логіка є.

Так от, я погоджуюся з паном Денисом, що, дійсно, якщо підходити формально до тексту законопроекту, немає, я не вбачаю невідповідності Конституції. І колеги висловлювали позиції, що тут є невідповідність, проте ці аргументи ґрунтувалися на тому, що статистика начебто свідчить про те, що громадянам буде утруднений доступ до правосуддя. Але як ми вияснили, відповідної статистики до кінця немає, відповідні моделювання процесів не проводилися. Тому говорити про неконституційність на цій підставі, я думаю, що це не зовсім коректно.

Щодо моделей, які містяться і в основному законопроекті, і в альтернативному, знову ж таки це ми будемо обговорювати при підготовці до першого читання. До них є багато питань і у мене зокрема. І тут дійсно треба досить всебічно досконало отримати всі фактичні дані, змоделювати відповідні консультації, ситуації для того, щоб дійсно ми не отримали ситуацію, коли завалимо роботу суду не тільки в цьому напрямку роботи правосуддя, взагалі не тільки в цьому напрямку в цій категорії справ, але і інших справ.

Тому, підсумовуючи, знову ж таки не бачу підстав для невключення в порядок денний всіх трьох законопроектів і буду відповідно висловлюватися шляхом голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Романе.

Народний депутат Демченко. Будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Колеги, перше питання. Я хотів звернути увагу, все-таки багато висловлювань було на адресу міністра юстиції. Вони трохи, на мою думку, недоречні, оскільки ми всі розуміємо, що пан Денис в даному випадку представляє законопроект, автором якого не є, і ми обговорюємо саме законопроект. І ніяким чином наші висловлювання не мають його захищати або посилювати. Ну, вони, на мою думку, недоречні і вони виглядають трохи неискренніе, скажемо так.

Денис Малюська – фахова людина і гарний спеціаліст на своєму місці. Я думаю, цього питання не виникає.

Щодо законопроекту і позиції, як далі бути з цим законопроектом. На мою думку, ще раз кажу, ми маємо розуміти задля чого приймається цей законопроект, внаслідок чого виникла відповідна законодавча ініціатива. На мою думку, все це виглядає таким чином, що відповідний законопроект є інструментом обмеження повноважень суддів ОАСКу. Тобто він переслідує, на мою думку, неконституційну мету. Він ставить під сумнів кваліфікацію суддів ОАСКу. Можливо, навіть добропорядність суддів ОАСКу.

Ми не можемо це робити у відповідний спосіб, це неконституційний спосіб ставити під сумнів або кваліфікацію, або доброчесність суддів. І ми таким чином, на мою думку, десь на межі обмеження судової незалежності, яка насамперед гарантується Конституцією.

Другий момент, на мою думку, не менш важливий, що ми відповідним законопроектом ставимо в різне положення громадян в різних категоріях справ. Тобто одна категорія справ вона залишається... громадяни по одній категорії справ вони залишаються розглядатися в ОАСКу, який ми з вами, прийнявши даний законопроект, визначимо такими, що є суддями сумнівними, недоброчесними і так далі. Залишаємо їх в недосконалій процедурі. А інші громадяни в інших категоріях справ отримують якийсь

пріоритет по відношенню до інших, і вони будуть отримувати досконалу процедуру і найкращих суддів. На мою думку, це також є неправильним і не відповідає на сьогоднішній день положенням Конституції.

Тому, я вважаю, пропозиція направити даний законопроект до нашого підкомітету на конституційність вона доречна. Ми, ну, на жаль, на початковому, але я сподіваюсь, таки започаткуємо таке правило, що якщо є у нас сумніви, в членів комітету на конституційність, то їх має розвіяти саме підкомітет наш профільний, який має розглянути даний законопроект і визначитися з цих питань, що ми зазначили при обговоренні на комітеті. Тому в мене пропозиція направити цей законопроект в підкомітет конституційний на визначення конституційності, після цього продовжити його розгляд.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Почув пропозицію.

Ще будуть виступи народних депутатів?

Василь Іванович Німченко, будь ласка. Василь Іванович, включіть мікрофон, будь ласка, вас не чути.

НІМЧЕНКО В.І. Стосовно цих законопроектів. Ну, по-перше, шановні колеги, чи є тут питання на предмет конституційності? Безперечно, що є, ви подивіться, стаття 55 про що каже Конституції: гарантується право на оскарження в суді. Я хотів би сказати про те, що оце слово "оскарження" – це три фактора: перша інстанція, апеляційна і касаційна. Оце є право доступу до справедливого суду, якраз стаття 55 про це нам і каже. Це перше стосовно конституційності.

Чи витримане воно тут, чи не витримане, суди першої інстанції? Тому я хотів би ще повернутися і до основоположних принципів, і це теж визначено в Конституції. Це за територіальністю та спеціалізацією. Конституцієдавець вказав принципи правосуддя, принципи діяльності судів і розгляду справ. То

скажіть, який тут принцип територіальності? Чи може тут спеціалізація? Ми можемо сказати, що саме спеціалізований – це Верховний... палата, палата, вірніше, а окружний – це вже не спеціалізація. Це що?

І третє питання. де покладає на представника органу влади, який є завжди об'єктом оскарження, і виступає суб'єктом у суді, він повинен до громадянина, який іде на суд з державою, навести докази, що він правий. А ми що робимо? Ми відправляємо цього громадянина до Верховного Суду України. Взагалі автори ці розуміють, що ними двигало? Ми розуміємо, що ними двигало. Я так поняв, що автори ці... Нехай проїдуть по Пилипа Орлика і узнають, що таке Верховний Суд, як туди заходити, як виходити і все інше.

Коли ми робимо першу інстанцію у розгляді цих справ, скажіть, будь ласка, де це, в якій країні передбачено, чи в нашій Конституції, що Верховний Суд є першою інстанцією в розгляді цих справ?

Оці чотири фактори, на мій погляд, тут все однозначно вказує на те, що тут є питання щодо відповідності конституційним принципам цих норм законопроектів. І тому я думаю, що вести мову про те, що треба вносити, можна вносити. І я вам скажу, по суті йде питання про дискредитацію судової системи взагалі цим законопроектом.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Івановичу.

Шановні депутати, чи є в когось виступи? Тоді будемо переходити до голосування.

Дозволю собі висловити свою власну позицію щодо питань, які озвучувалися сьогодні. Я вважаю, що жодних підстав вважати перерозподіл компетенції між судами різних інстанцій щодо розгляду окремих категорій справ це не викликає жодних питань щодо конституційності цього рішення. Це перше.

Друге. Безумовно, законопроект ми будемо з вами, коли готувати до першого читання, у нас є декілька пропозицій. І основний, і альтернативний.

Я думаю, що може бути і комбінований у пропозиції. Тобто перерозподіл деяких категорій справ до Верховного Суду як до суду першої інстанції, а деяких категорій справ до, наприклад, апеляційного суду як до суду першої інстанції. І це в принципі наша з вами воля як народних депутатів, як парламенту, визначатися щодо суто процесуальних норм, з урахуванням і прагматичності цього підходу. Тому що ніхто з членів комітету, я повністю з цим... Ну, впевнений в тому, що ніхто з членів комітету не хоче завалити роботу жодного судового органу надмірною кількістю справ. Тому саме з цим питанням будемо визначатися при підготовці до першого читання.

Наразі пропоную переходити до голосування. Будемо голосувати кожний висновок окремо, як це було запропоновано співголовою підкомітету.

МАКАРОВ О.А. Я вибачаюсь, у мене дві процедурні були пропозиції. Мені так видається, що вони повинні першими голосуватись, а потім вже по суті.

Перша пропозиція була відкласти розгляд справи. Запропонувати суб'єкту законодавчої ініціативи прислати свого уповноваженого представника для доповіді цього законопроекту.

Друга. Відправити цей законопроект на розгляд підкомітету з питань конституційності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, перша пропозиція була – висновок підкомітету. Ну, тут ми наразі почули різні думки щодо конституційності. Тому депутати можуть висловитись шляхом голосування.

Щодо направлення до участі в комітеті іншого представника хочу зазначити, що в поданні, яке є невід'ємною частиною цього законопроекту, визначено доповідачем саме міністр юстиції пан Денис Леонтійович Малюська. Тому абсолютно природньо, що він сьогодні і представляє цей законопроект на комітеті, і буде представляти його в залі Верховної Ради.

Ми, як я вже зазначив на початку засідання комітету, направляли також і запрошення до Офісу Президента, як ми завжди це робимо на всіх засіданнях комітету, рівно як і до ВРП, Ради суддів і Верховного Суду. Тобто...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, вибачте, будь ласка, але позиція Олега Анатолійовича Макарова в іншому. Міністр юстиції не є підлеглим Президента, він не представляє іншу гілку влади, він не є порученець у Президента і в Офісу Президента. Він є міністр юстиції незалежної України. А відтак він є сумнівним, що один суб'єкт законодавчої ініціативи уповноважує іншого суб'єкта законодавчої ініціативи представляти свої законопроекти. Тобто позиція, я так зрозумів, позицію Олега Анатолійовича, і саме тому він підняв це питання. Що не природним є те, що Президент призначає представника іншої гілки влади, до якої Президент не належить, яку Президент не очолює, бо згідно з Конституцією Кабінет Міністрів є найвищим органом виконавчої влади, а Прем'єр-міністр очолює Кабінет Міністрів. Тобто оце треба розв'язувати.

Я розумію, царські замашки – немає питань. Я розумію, що у нас Президент очолює все, з точки зору логіки і здорового глузду когось. Але, напевно, це неправильно. І тут я з Олегом Анатолійовичем погоджуюся. Якщо, напевно, треба якось зауважити Офісу Президента, що, напевно, це не зовсім правильно, коли Президент визначає непідлеглих йому людей кудись бігати і щось доповідати. Вибачте, пане міністре, не вас мав на увазі.

МАКАРОВ О.А. А якщо він Голову Верховної Ради поставить доповідачем, що має робити Голова Верховної Ради?

ВЛАСЕНКО С.В. Або вас, Олег Анатолійович, поставить доповідачем, або мене, не дай Боже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування проект висновку Комітету Верховної Ради України з питань правової політики щодо проекту Закону № 5067 з наступним висновком.

Обговоривши законопроект відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України щодо підсудності справ Верховного Суду як суду першої інстанції (реєстраційний номер 5067) (від 15 лютого 2021 року), поданий Президентом України.

Прошу підтримати цю пропозицію і проголосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

Народний депутат Князевич.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

Народний депутат Пузанов.

Народний депутат Соколов.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, рахуємо. 11 – за, 3 – проти, 1 – утримався.

ВЛАСЕНКО С.В. Я теж рахував, 10 було "за".

НІМЧЕНКО В.І. 10. Не 11, а 10.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перерахую ще раз. Дякую за... ще раз перевіримо.

В мене: 11 – за.

_____. В мене – 10.

ВЛАСЕНКО С.В. І я рахував 10, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми не будемо переголосовувати. Рішення прийнято.

Ставлю на голосування висновок, проект висновку Комітету Верховної Ради України з питань правової політики щодо проекту Закону № 5067-1 з наступним рішенням.

Обговоривши законопроект відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України щодо підсудності справ (реєстраційний номер 5067-1) (від 17 лютого 2021 року), поданий народним депутатом України Мамкою.

Прошу голосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.
Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.
Народний депутат Князевич.
Народний депутат Костін. За.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.
Народний депутат Пузанов.
Народний депутат Соболєв.
Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Торохтій – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 12 – за, проти – 0, 3 – утримались. Рішення прийнято.

Ставлю на голосування проект висновку Комітету з питань правової політики щодо проект Закону № 5067-2.

Обговоривши законопроект відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань правової політики вирішив рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України щодо підсудності справ (реєстраційний номер 5067-2) (від 18 лютого 2021 року), поданий народними депутатами України Ткаченком і Кабаченком.

Прошу голосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат... Так, Калаура – нема, Князевича – нема.

Народний депутат Костін. За.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Павліш, Пузанов. Нема.

Народний депутат Соболев. Нема.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, 12 – за, проти – 0, утримались – 3. Рішення прийнято. Дякую, шановні колеги.

У нас останнє питання порядку денного – це контрольні повноваження.

Ми направляли відповідного листа до Національного агентства з питань запобігання корупції щодо виконання "Прикінцевих положень" Закону про політичні партії і отримали відповідного листа від голови Національного агентства з питань запобігання корупції. Все це розповсюджено в "Електронному комітеті". Листом повідомлення про те, що відповідні підзаконні акти були підготовлені та зареєстровані у відповідному порядку.

Також ми отримали відповідного листа від Міністерства фінансів, який був також направлений до голови комітету та Апарату Верховної Ради, та Кабінету Міністрів.

Всі ці документи надані вам в "Електронному комітеті". Хотів вас поінформувати про ці... Да, і пропоную просто взяти цю інформацію до відома членів комітету.

Шановні колеги, тоді, якщо нема заперечень, переходимо до пункту "Різне". Ми дещо планували, що десь завершимо о першій годині, зараз вже 14:17. Якщо є в когось в пункті "Різне" щось?

Народний депутат Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Так, пане голову, як я і обіцяв, я прошу на одному з найближчих засідань розглянути питання про девіз нашого комітету. І пропоную одразу, як я і пропонував, два: "Голова есть предмет темный и исследованию не подлежит" і "Ты ему ссы в глаза, а он скажет, Божья роса".

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, якщо це ваша ініціатива, тоді будемо пропонувати вам підготувати відповідний проект рішення комітету.

ВЛАСЕНКО С.В. Немає питань, пане голову.

Але треба якось надати час народним депутатам запропонувати, можливо, свої слогани. Можливо, хтось інші слогани запропонує, девізи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...ви щось хотіли сказати.

_____. Я сказав, спробуємо обґрунтування, ми ж правовий комітет.

ВЛАСЕНКО С.В. Мої девізи якраз абсолютно характеризують нашу діяльність і саме як правового комітету.

_____. Обґрунтування девізу має бути правовим, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Звичайно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, коли мова йде про голову, це ви маєте на увазі голову як частину тіла або голову як голову комітету?

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, звичайно, не маю вас на увазі. Це пряма цитата, і вона мала на увазі голову як частину тіла людини, звичайно. Я ж російською мовою цитував, бо якби було українською, то голова, а російською мовою ви председатель комитета.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, зрозуміло. Ми визначилися хоча б з цим питанням попередньо.

Якщо немає інших питань в пункті "Різне", хотів би тоді подякувати членам комітету за сьогоднішнє засідання і оголосити засідання комітету закритим. Дякую всім.

Наступне засідання комітету у нас за планом відбудеться в середу, на пленарному тижні в наступну середу. Була вже пропозиція, щоб ми зібралися в залі засідань комітету, оскільки це пленарний день. І якщо є якісь там зауваження щодо цього, будь ласка, в робочому порядку дайте мені знати. Але я так спілкувався з багатьма членами комітету, здебільшого вони підтримують, щоб ми на пленарному тижні вже збиралися в звичайному режимі, офлайн, так скажемо. Добре?

НІМЧЕНКО В.І. Не спішіть, будь ласка, ще Київ введуть в "червону" зону, ви бачите, що твориться. Що ми так спішимо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, давайте ми це просто обговоримо, я ж піду за...

НІМЧЕНКО В.І. Я не заперечую, як ви скажете.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, якщо більшість членів комітету буде виступати за продовження роботи в режимі онлайн, значить ми будемо продовжувати, оскільки ще карантинні заходи зберігаються. Якщо більшість членів комітету запропонує... ну, тобто давайте вирішимо це вже в порядку діалогу.

(Загальна дискусія)

Добре. Це таке робоче питання, вирішимо це перед засіданням наступного комітету.

Дякую усім і гарного дня всім.